

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Leon Blum na oblasti

Vodja francoskih socialistov Leon Blum, ki je te dni postal ministrski predsednik, je poleg belgijskega socialističnega voditelja Vadeldeja edini zastopnik II. socialistične internacionale v Evropi — ako ne vpoštevamo manjših držav na severu — ki predstavlja pomembno maso organiziranega ljudstva. Zato je razumno, da Blumov uspeh ali neuspeh poleg njegove priprave in nasprotij iz ostalih strank v prvi vrsti najbolj živo zanima socialiste, ker imajo zopet enkrat priliko, da vidijo preizkušnjo marksizma v dejanskem življenju — v kolikor bo seveda Leon Blum v smislu mednarodnega socialističnega programa sploh vladal. Poznavači francoskih razmer trdijo, da ima Leon Blum ob svojem nastopu doma v Franciji izredno ugodno javno mnenje za seboj in da so levičarske ljudske množice njegov nastop pričakale s podobnimi pričakovanji, kakor svoj čas nastop Clemenceauja ali Poincaréja. V koliko bo Leon Blum, ki se je dosedaj vedno zelo spretno znal odtegniti sodegovornosti za državno politiko, prepričan, da še ni prišel njegov čas, mogoče izpolniti pričakovanja svojih volilcev, bo pokazal seveda potek njegovega vladanja.

Kajti, čeprav je z njim prišla na vladno levičarska »Ljudska fronta«, ki je pri majskih volitvah odnesla znatno večino nad desnico, je vendar gotovo, da ta ljudska fronta ni povsem enotna. Predvsem so komunisti s svojimi 72 poslanci, ki niso stopili v vladno, ampak za njo glasujejo. Jasno je, da bodo ti tudi naprej vodili čisto svojo politiko, v smislu katere velja Blum le za nekakšnega pod čigar plaščem naj se pripravi za prevzem celotne oblasti v Franciji. Prvo poleno, ki so ga komunisti vrgli pod noge svojemu dragemu sodruhu Blumu, je bila spretno organizirana stavka, v kateri so se tudi socialistične strokovne organizacije pod vodstvom Jouhauxa v skrbi, da jim komunisti ne poberejo vseh radikalnih gesel, izkazale za zelo nezanesljive. Tako so komunisti takoj ob nastopu spravili Bluma v zadrego. Kajti, kar bo storil, pojde komunistom v račun: bodisi, da vlada popusti stavkujočim, bodisi da zatre stavko s prisilnimi odredbami. Tudi desno krilo Blumovih zaveznikov, to so radikali, ni povsem zanesljivo. Predvsem so bili radikali tisti, ki so jim Blumovi socialisti pri zadnjih volitvah pobrali največ poslanskih mest, kar ni mogoče takoj pozabiti. Razen tega je med njimi tako zvano desničarsko krilo ki ga vodi Herriot, ki bi bil rajši na vladi z zmerno desnico, kakor pa z komunisti. Radikali bodo gotovo poskušali, da usmerijo politiko Blumove vlade v stare politične kolese, po katerih so oni sami vozili 30 let. Znatilno je, da Herriot sam ni hotel prevzeti ponudnega zunanega ministrstva in je to mesto zasedel

Delbos, ki bo verjetno hodil po svoje smernice bolj k Herriotu kakor k Blumu. Eno in drugo bo po svoje ogrožalo uresničenje Blumovih socialističnih idealov.

Blum se očitno zaveda nevarnosti, ki mu prete od njegovih zaveznikov. Zato je že izrazil trdno namero, da ne igrati Kerenskiga, pač pa da pomenja vlada važno notranje-politično revolucijo. Leta 1918 je bil Leon Blum kabinetni šef socialističnega ministra Sembata. Ob tisti priliki je za »Revue de Paris« napisal nekaj pisem, v katerih razlaga svoje nazore o vladanju. Po njegovem mnenju mora imeti vlada čas in proste roke, da vlada, podrobno delo pa naj opravi parlament. Zlasti predsednik vlade ne sme biti vezan na nekaj resor: on je monarh, ki ga sicer narod more odpoklicati vsak čas, vendar, dokler ima oblast, je monarh, ki vtelesuje v sebi vse žive narodne sile, jih vodi in izvršuje. Ti Blumovi nazori bodo zanj verjetno še tudi danes merodajni in mnogi pričakujejo, da bo hotel — v mejah ustave seveda — avtoritarno usmerjati svoj režim. Kar so socialisti trajno odrekli desničarskim politikom, zlasti v dobi Doumerguea, to so torej sebi prihranili. Nekateri pa gredo v svojih domnevah celo dalje in sklepajo, da bo levičarska fronta sploh dovedla Francijo do avtoritarne oblike vladanja, ki bo v slučaju potrebe iskala tudi izvenparlamentarnih rešitev. Tudi v tej stvari bo treba čakati nadaljnjega razvoja. Komunisti so gotovo za diktaturo, toda radikali in socialisti se dosedaj še niso odrekli demokratičnemu parlamentarizmu.

Zunanjepolitično so socialisti vedno bili odločni zagovorniki razorožitve in zblizanja z Nemčijo. To je veljalo toliko časa, dokler so bili v opoziciji. Ako bodo šli po isti poti sedaj, ko nosijo odgovornost za državo, je seveda vprašanje. Verjetno je, da bo Blum zunanjepolitično iskal novih rešitev. Predvsem je opazovati že sedaj znatnega zblizanja z Anglijo in izdatnejšo oporo Zvezi narodov. V angleški politiki proti Italiji bo Blum dragocen zaveznik, v kolikor se seveda ne bo uveljavljal vpliv Moskve, ki nasprotno želi izmirjenje z Italijo in popolno osamljenje Nemčije. Med tema dvema političnima tokovima bo moral Blum jadrati. Zdi se pa, da bo bolj poslušal London kakor Moskvo. Kajti, ako je danes Anglija še bolj, kakor radi Abesinije, vznemirjena radi italijanske pomoči vsearabskemu in vsemuslimskemu gibanju, ki se kaže v uporu v Palestini in nemirih v Egiptu, je Francija v skrbeh radi Tunisa, kjer je italijanska propaganda znova živahno oživila. Prišli so na sled celo tajnim italijanskim šolam v Tunisu, ki so eksistirale kot čisto nedolžna trgovska podjetja. Pogodba, ki jo je glede francoskih kolonij sklenil Laval januarja 1935 z Mussolinijem in ki je Italiji tudi odprla pristo pot v Abesinijo, ni torej posebno vektorna. Anglija je v boju z Italijo bila v prvi rundi od Italijanov po točkah premagana, največ tudi zato, ker jo Francija ni podpirala. V drugi rundi, ki se sedaj pričinja in ki bo verjetno mnogo daljša od prve, pa bo Francija bližje Angliji kot Italiji. Tako se je tudi razlagati krčevite napore Italije, da se čim prej naravnost pogodi z Anglijo glede Abesinije in drugih vprašanj: še prej, ko bi utegnili poseči vmes francoska politika. Anglija pa tega očitno neče in vso stvar vleče v nedogled, ker misli, da je čas njen najboljši zaveznik. Dvornega deista v Abesiniji ni voljna kar tako

Na podlagi danih besed in pisanih pogodb smo za mir

pripravljeni za obrambo svoje nedotakljivosti do zadnjega diha

Bukarešta, 8. junija.
Najvažnejša izjava, ki je padla na sestanku državnih poglavarjev Male antante, je bil govor predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, ki je po veličastni reviji romunskih čet 6. t. m. na kosilu na dvoru v navzočnosti kneza-namestnika Pavla in kralja Karola II. izjavil:

Govor dr. Beneša

»Prvi sestanek poglavarjev naših držav je varen dan v politični zgodovini Male antante. Je to velik simbol in velika manifestacija, potrditev ideje, sistema in velike politične zamisli splošnoevropske veljave. Obenem je to velikega upa za bodočnost, zavest velike moralne in materialne sile naših treh zedinjenih držav, velikega političnega, gospodarskega, kulturnega, miroljubnega in konstruktivnega poslanstva, ki se ga vse tri države globoko zavedajo. Zato pozdravljam z radostjo pobudo Vašega Veličanstva, naj bi se državni poglavarji Male antante s svojimi ministri sestajali enkrat letno v znak vidne in redne manifestacije življenja našega skupnega političnega telesa.

Evropska resnica je, da dela Mala antanta v stalnem stiku z Balkansko zvezo kot osnova konsolidacije, ravnovesja in miru v Srednji Evropi. Pod vidikom politike Zveze narodov načelo evropskega ravnovesja ni mrtvo. Precejšnje število malih in srednjih držav v dunavski kotlini in na Balkanu leži v sosedstvi treh velikih držav in političnih ciljev velikih držav, ki vedno ne soglašajo in ki zaradi tega lahko povzročijo nevarno tekmovalstvo, nevarno za sosednje srednje države. Te okolnosti silijo naše tri države, da iščejo ravnovesje sil, prijateljstvo in sodelovanje. Združujoč se v svojo skupino ne branimo samo resničnih interesov naših držav, temveč izvajamo tudi napram Evropi funkcijo in vlogo miru. Zvesti svojim zaveznikom in prijateljem upamo, da bomo mogli svoje evropsko poslanstvo izpolniti. Želim sem, da bi te besede slišali že davno iz Bukarešte v vseh evropskih prestolnicah. Mala antanta je temeljni steber strukture Evrope in evropskega miru, steber, brez katerega bi se evropsko poslopje zrútilo zaradi spora, čigar posledice ne bi bilo mogoče predvideti. Nočem, da bi v tem kdorkoli videl kakršnokoli ostrino, najmanj pa proti našim sosedom. Tolmačim samo svoje globoko politično prepričanje in pojasnjujem nauk, ki traja že 16 let, ki je že prestal svoje preizkušnje in ki je politični nauk mednarodne skupnosti, najsolidnejše, najtrajnejše in najenotnejše v Evropi po vojni.

Prav za prav je čudno, da naši nasprotniki tega nečjejo razumeti. Svoje upe opirajo na tako zvano nesoglasja naših stališč. Naj mi bo dovoljeno še enkrat poudariti, da ni med nami nobenega nesoglasja, kakor sta Vaše Veličanstvo in Njegovo kraljevsko Visočanstvo že tako pravilno poudarili. Zato so naše dežele, navzlic velikim težkostem, mirne in se zavedajo svojih sil, so moralno solidne, zveste svojim besedam, zedinjene v prepričanju svojega političnega pomena za ohranitev miru v Srednji Evropi in za politiko velikih sil v Evropi. Pripravljeni, da sodelujejo z vsemi svojimi sosedi lojalno in čestno pri delu miru, pripravljene, da sodelujejo pri velikih načelih znanosti, zvesto in z vsemi svojimi silami, na podlagi danih besed in podpisanih pogodb, pripravljene na medsebojno pomoč in na obrambo v primeru potrebe do zadnjega diha.

To je naša veroizpoved, to je velik nauk Male antante in našega sestanka, ki ji daje njeno končno poglobitev. Iz teh razlogov sem nenavadno srečen, da se lahko popolnoma priključim besedam Vašega Veličanstva o reformi Društva narodov.

Izjava princa Paula

Bukarešta, 8. jun. Današnji »Universul« objavlja na prvi strani izjavo, ki jo je dal listu Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle. Izjava se glasi: »Srečen sem, da se mi je ponudila prilika, da obiščem prijateljsko in zavezniško Romunijo. Da vidim bogastvo in lepote njenih krajev, da morem ugotoviti napredek in razmah njene prestolnice in da pridem v stik z odličnimi predstavniki njenega političnega in družabnega življenja. Dolgoletno in uspešno sodelovanje in iskreno prijateljstvo med obema državama je rodilo navado, da se v neposrednem stiku vodijo razgovori in kar moč odkritosrečno posvetovanja. To je ena izmed dobrih tradicij, ki jo je pospeševal in razvil še s posebnimi sorodniškimi zvezami že blagopojni kralj Aleksander, po čigar svetlem vzoru se tudi mi ravnamo.

Prav tako ne moremo pozabiti krvnih stikov, ki družijo po Njegovi materi našega mladega kralja z zavezniško in prijateljsko Romunijo. Vse, kar sem videl in slišal med mojim bivanjem pri vas, me utrjuje v prepričanju, da je naše sodelovanje v okviru Male antante velik blagor za oba naša naroda. Toda naše sodelovanje ni od včera in tudi ni ustvarjeno za potrebe vojnega časa, v

katerem je treba storiti in žrtvovati vse za varstvo trajnega miru in za ohranitev ustvarjenega reda.

Naša dva sosednja naroda sta stoletja živel v prijateljstvu. Vsa vprašanja, ki so jih nanizali zgodovinski dogodki s svojim razvojem, sta reševala z miroljubnimi in prijateljskimi sporazumi. Zgodovina romunsko-jugoslovanskih stikov je najlepši primer, zlasti v sedanjem času, kako je mogoče z miroljubnostjo in z dobro voljo ustvariti pogoje dobrega prijateljstva med sosednjimi narodi.

Globoko sem hvaležen vašemu vzvišenemu vladarju Nj. Vel. kralju Karolu, kakor tudi romunski kraljevski vladi in romunskemu ljudstvu za vse brezštevne znake pozornosti, ki sem jih bil deležen med svojim prebivanjem v Romuniji. Vem, da veljajo te prijateljske simpatije jugoslovanskega naroda, ki ostane s svoje strani odločen pristati ideje najpopolnejše solidarnosti z romunskim narodom tako pri dogodkih sedanjosti, kakor v bodočnosti.

Komunike

Bukarešta, 8. jun. Listi priobčujejo komunike o večerajšnji konferenci šefov držav Male antante v gradiču Skrovište, ki ji je prisotvoval tudi predsednik romunske vlade Tatarescu, romunski zunanji minister Titulescu, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in jugoslovanski poslanik na romunskem dvoru Kasidolac.

Ta komunike poudarja popolno enotnost šefov držav Male antante glede vseh vprašanj mednarodne politike, listi pa dostavljajo, da so se poglavarji Male antante popolnoma zedinili glede politike skladja z balkansko zvezo, o vprašanju ohranitve in obrambe meja, o vpraš. spoštovanja mednarodnih obveznosti in o povzdigi prestiža Male antante z uvedbo novih zvez med narodi treh prijateljskih in zavezniških držav. Poglavarji držav so si edni, da bodo vzajemno nastopili proti poskusu kršitve načela enakosti evropskih držav in glede vprašanja ohranitve načel, ki lahko okrepe lojalno in prijateljsko sodelovanje med Malo antanto in vsemi velikimi in malimi državami, bodisi sosednjimi, bodisi oddaljenimi.

Svečanost v čast kralja Karla II

Bukarešta, 8. jun. Danes dopoldne so se začele pred dvorcem Cotroceni svečanosti v pro-

slavo 6letnice, odkar je Nj. Vel. kralj Karol II. stopil na prestol.

»Ordinea« objavlja v posebni izdaji poleg slike Nj. Vel. kralja Karola tudi slike Nj. Vel. kraljice Marije in kraljice Marije-matere ter predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, dalje sliko, izjavo in podpis Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla, ki v svojih besedah, posvečenih romunskemu kralju Karolu, toplo pozdravlja današnjo obletnico njegovega vladanja.

V Turnseverinu so končane priprave za sprejem romunskega kralja Karola in predsednika dr. Beneša ter članov romunske vlade in spremstev vladarja in predsednika, ki bosta jutri pristopovala krstu parnika »Kralj Karol II.«

Med svečanostjo pred dvorcem Cotroceni se je podrla slabo zgrajena tribuna, ki ni mogla vzdržati velikega števila gledalcev. Pri tej priliki je bilo več oseb lažje in težje ranjenih. Nj. Vel. kralj Karol II., ki se je v tem hipu nahajal na častni tribuni z visokima gostoma Nj. kr. Vis. knezom-namestnikom Pavlom in predsednikom češkoslovaške republike g. dr. Edvardom Benešem, je takoj zapustil častno tribuno in se napolil k tribuni, ki se je podrla in ki leži kakih 50 metrov od častne tribune, da obišče ponesrečene meščane. Ker se se tedaj svečanosti že itak končale, so se visoki gostje nato vrnili v dvor v Bukarešto.

Kralj Karol obišče Prago

Bukarešta, 8. jun. b. Med kraljem Karlom in predsednikom češkoslovaške republike dr. Benešem je bilo dogovorjeno, da bo kralj Karol vrnil obisk predsedniku češkoslovaške republike v Pragi v jeseni. Dan obiska se bo določil diplomatskim potom.

Jugoslavija in CSR edini!

Belgrad, 8. jun. m. Nocojšnja »Pravda« objavlja izjavo, ki jo je dal predsednik češkoslovaške republike uredniku »Pravde« v Bukarešti. Češkoslovaški predsednik pravi naslednje: »Povejte, da smo se razgovarjali in da sem se po sedanjih razgovorih, ki sem jih imel v Bukarešti s knezom Pavlom, prepričal, da sta jugoslovanski in češkoslovaški narod složna tako, kakor še nikdar doslej. Samo toliko povem.«

S poti

(Od našega urednika dr. Kuharja.)

Bucaresta, 6. jun. 1936.

Mesto 20 ur — dve. To pridobi človek, ako se iz Belgrada v Bukarešto pelje z letalom mesto z brzovlakom. Tako pride v romunsko prestolico svež in podjeten, da se potopi v trenje, ki jo je te dni prevzel. Bukarešta je tudi sicer nervozno vlemesto. Nekak odisej Pariza po vsej svoji živčni zunanosti, le mnogo bolj razburljiva je, ker v močnih puhih diha po njej orijent. Za nas je Romunija še zaprta knjiga. Naši potopisci se je izogibljajo. Nov, zanimiv, razdražljiv svet pa kar vdarija na turista, ki prihaja s severa, posebej močno pa še, kadar se o njeni prestolici zbira večji slajdi, kot deklica v Visoki pesmi, ki pričakuje svojega ženita.

Letalo v silovitih zamakih pože vso razdaljo od Belgrada do Bukarešte. Rodovitne planjave Vojvodine, ki so sedaj v svojem prvem porajanju, se kaj kmalu porazgube v sočnatih gozdovih, ki pokrivajo hribovje karpatskih izrastkov tam, kjer padajo v Donavo na jugoslovansko-romunski meji, dokler da se zopet leno ne iztegnejo tja proti ravni, ki jo pokriva milijonska Bukarešta. Zanimiva opazovanja, zanimiva razglabljanja se kar sama od sebe vrivajo, kadar sediš visoko v letalu in zreš pod seboj božjo zemljo, po kateri vrta ta ošabna in napihnjena mravlja-človek. Ne boste verjeli, pa je tako. Pogled z zraka pove značaj naroda, ki spodaj prebiva. Kako mučno se vijejo reke in potoki po Vojvodini in Romuniji, enkrat vijuga sem, enkrat vijuga tja, kot bi se jim nikamor ne mudilo, kot da bi bilo časa čez mero dovolj za leno pohajkovanje. Tudi ceste nimajo nobenega zaleta. Medtem ko jih vidim v začetku bogatega Banata, kako se v ravni črti s zanosom poženejo v brezmejno daljave ter s silo vlečejo nase poti na desni in na levi — znamenje, da je tu prebival podjeten narod in organizator v vzhodnem delu Banata, na desnem bregu Donave in na romunskih ravnih nikamor ne morejo. V široki črti se poženejo iz redko raztresenih naselij, toda kaj kmalu se razcepijo v nebroj malih potov in stezic, ki tečejo vsaka v svojo smer brez vsake discipline, dokler tam daleč kje kakšna nova naselbina tega

nereda zopet ne poveže v enotno disciplinirano pot. Znamenje naroda, ki discipline ne pozna, ali je pa ne pripozna. Tako je vse do Bukarešte, ki kakor strašen polip leži sredi ravni in sosa vase vso velikansko okolico. Se eno opazovanje. V karpatskih hribovih se zdi narod nekam malodušen, kar dolin se oprijemlje. Nikamor v vrhe si ne upa. Tako boječe se vsiljujejo doline v te brezmejne gozdove, ki jih strahopetno sekajo plahe poti, da ima človek vtis, da se narod gozdov boji. Ne bo jih obvladal. Mesto da bi narod razširjeval obdelano zemljo in vedno globlje ril v šumo, se zdi, kot da bi se širil gozd in potiskal nazaj preveč predzrega kmetiča. Ko pa pridemo na romunsko stran, je pa narod postal nekam bolj drzen, zagnal se je v hribe, vprav na grebene, tam posekal gozd in se utaboril na njih. Naselja leže na vrhovih, pe grebenih jih pa vežejo drzne ceste.

Se ena, končna opazka, ki naj zanima, koga bo zanimala. Mesto da bi se naselja, kot v katoških deželah, zvesto stiskala okrog farne cerkvice, ki mogoče stoji na sredi in varje svojo čredo ali čredo človeških hiš, so v pravoslavni pokrajini cerkev potisnili ven iz naselja, tja na obronek vasi ali trga, kjer vsa sramežljiva sameva v zelenih gajih. »Da ne smeta« — da ne dela napotja — je duhovito razlagal bister rojak iz naše države. Da ne dela napotja! Trikrat v življenju je že potrebna, pri krstu, pri poroki in pri pogrebu! Pri prvih dveh zaradi — kumov ponajveč, pri smrti pa zaradi strahu pred negotovostjo groba. Trikrat samo! V ostalem naj pa ne dela napotja! Zato ven z njo, v zelen gaj, stran od vsakdanjega življenja, kjer bi bilo preveč glasen klic vesti. Zato pa naselja tudi niso več stisnjena, zaokrožena, organizirana v skupine, kjer so hiše kot da bi bile druga na drugo navezane, marveč postajajo nekaj povsem čudnega, raztegnjenega, brez vsake oblike, kot čevo, ki se vleče v daljavo ob kakšni vijugasti vodi ali ob kakšni rjavi, blatni cesti!

Pa dosti tega! Vtisi v zraku so čisto osebnostni, morda krivični, ker površni! Sami od sebe se vsiljujejo, ko se človek zaveda, kako majhen.

(Nadaljevanje na 2. strani spodaj.)

ALBUS

domače milo
varuje Vaše perilo!

Dobiva se povsod!
Pazite na ime Albus!

Anglija vabi Nemčijo

Italija naj dobi Abesinijo, zato Italija istotako ... pa Nemčija drugo afriško kolonijo in pa ugleden položaj v evropskem koncernu velesil

Pariz, 8. junija.

Tukajšnji politični krogi se začnajo vznemirjati nad dejstvom, da se v Angliji množijo glasovi za sporazum z Nemčijo. Ker se istočasno tudi Italija trudi, da bi pridobila Nemčijo na svojo stran, je nastal vsekakor zanimiv položaj, ki povzroča, da se eno politično prizadevanje križa s čisto nasprotnim, kar ima za posledico, da se v mednarodni politiki nihče več ne spozna.

Lord Eden se sicer pogaja z Mussolinijem, kar bo bržčas privedlo do kakšnega sporazuma, katerega žrtev bo Abesinija, toda istočasno skuša Velika Britanija spraviti Nemčijo nazaj v Zvezo narodov, da bi podprla tako Anglijo kakor Francijo proti italijanskemu imperializmu. Na drugi strani grozi Italija, da sklene politično in vojaško zvezo z Nemčijo, ki naj Nemčiji zagotovi njene bivše kolonije, ji prizna vplivno področje v gotovem delu srednje in južnovzhodne Evrope in ji sploh pomaga v diplomatični borbi zoper Francijo in njene zaveznike ter zoper sovjetsko Rusijo pod pogojem, da bo Nemčija spoštovala neodvisnost Avstrije.

Male države morajo biti na straži

Važen vpliv na angleško politiko ima Unija južnoafriških držav, katere prvi minister, general

Hertzog, zahteva revizijo versailleske mirovne pogodbe, ki jo je imenoval na zadnji seji južnoafriškega senata »prokleto skrupulac« in zagovarja idejo, da naj se Nemčiji vrne ena ali druga afriška kolonija kot protitež proti italijanski Abesiniji. Pod vplivom Hertzoga je Velika Britanija itak že sklenila, da oboroži kolonijo Kenjo in njeno glavno pristanišče Mombasa spremeni v oporišče za vojno brodogradnjo. Tudi v Ugandi in Tanganjiki bodo Angličani ustvarili močno črno armado. Se večjega pomena pa je, da se ravno iz okolice premiera Baldwin slišijo glasovi, ki svetujejo čimprejšen sporazum z Nemčijo, kateremu naj bi se pridružila tudi Francija, tako da bi Italija bila primorana, ločena od Nemčije, igrati v evropskem koncertu podrejen vlogo, s čimer bi se moral zadovoljiti zato, da ji velesile prepustijo Abesinijo. V tem slučaju bo seveda Anglija morala nekaj Nemčiji žrtvovati, ker med Nemčijo in Francijo itak ni nobene dejanske sporne točke več, če se namreč Nemčija obveže, da se odpove vsakemu rovarjenju v vzhodni in jugovzhodni Evropi ter v Podonavju.

Videti je torej, da so najrazličnejša prizadevanja v Evropi usmerjena v to, da bi se vpostavilo ravnovesje na neki novi podlagi, radi česar morajo vse države, ki so po teh tendencah prizadele, budno paziti na to, da njihovi interesi ne bi trpeli škode. Baš v tem je tudi pomen sestanka treh vladarjev Male antante v Bukarešti.

Belgija ne more rešiti

Škrajna desnica in levica zopet narastli

vladne krize

Bruselj, 9. junija. Belgijska vladna kriza, povzročena po nepricakovanem izidu volitev, ki je silno okrepil desno in skrajno levo strujo, traja že dolgo in so se doslej izjalovili vsi poskusi, da bi se sestavila nova vlada. Najprej je kralj sestavo nove vlade zaupal Paulu van Zeelandu od katoliške stranke, ki pa je izjavil, da ne prevzame več takega mandata, dokler bo trajala sedanja situacija. Nato se je kralj obrnil na načelnika socialistične stranke Vanderveldeja, ki je sicer mandat sprejel, ker je njegova stranka v parlamentu najmočnejša, ni pa med katoličani in liberalci, ki naj bi tvorili koalicio s socialisti, kakor v prejšnjem kabinetu, našel nobene osebnosti, ki bi hotela z njim sodelovati. Vanderveldeje so odrekli pomoč celo tako zvani krščanski demokrati, ki tvorijo levo krilo katoliške stranke pod vodstvom bivšega delovnega ministra van Isackerja, ker nečesto razbiti solidarnosti katoliške akcije. Večina starih politikov želi, da bi vlado prevzel izredno spretni in priljubljeni bivši premier Paul van Zeeland, ki pa se tega krčevito brani.

Medtem pa so se izvršile tudi že volitve v provincialna zastopstva, ki so zopet prinesla skrajni desni in levi struji še večji uspeh nego volitve v parlament. Degrellovi reksisti, ki doslej niso imeli v državnih zborih prav nobenega človeka, so dobili naenkrat 78 mandátov, komunisti pa, ki so imeli doslej v provinci 7 zastopnikov, so jih dobili sedaj 27. Socialisti, ki so imeli 241 deželnih poslancev, so jih dobili sedaj samo 221, katoliška stranka, ki jih je imela 318, jih ima sedaj celo samo 224, liberalci pa namesto prejšnjih 92 zdaj 86. Tudi flamski nacionalisti, ki so v opoziciji zoper bivše rezijske stranke, so narasli od 37 na 56.

Ta izid bo seveda tudi vplival na sestavo bodoče vlade, in sicer najbrž v tem smislu, da se bo moral kralj odločiti za nevtralnega uradniškega vladarja, ki bi pripravila nove volitve, ker iz sedanjega položaja ni izlepa kakšnega izhoda.

Bruxelles, 8. junija. c. Vandervelde ni mogel sestaviti vlade in je vrnil mandat kralju. Kralj bo verjetno poklical k sebi Van Zeelanda, ki bo sestavil nadstrankarsko vlado.

Sporazum?

Strokovna delavska zveza in Industrijska zveza sta sklenili sporazum. — Delavstvo pa štrajha naprej

Pariz, 8. junija. b. Ponoči je bila podpisana v notranjem ministrstvu pogodba o ustavitvi stavke v Franciji. Pogodbo so podpisali pooblašeni predstavniki industrijske zveze ter predstavniki splošnih in strokovnih zvez.

Sporazum določa: 1. Delavstva se da pravica, da se lahko strokovno organizira; 2. medse se zvišajo od 7 na 15%, v nobenem primeru pa to povišanje ne sme presegati 12% celokupnih mezd, ki jih izplačuje posamezno podjetje; 3. v vsakem podjetju se morajo izvoliti predstavniki strokovnih organizacij; 4. pogoji za vzpostavitev dela v vsakem podjetju se morajo določiti posebej; 5. uvedba 40 urnega delovnega tedna; 6. delavski

dopust se mora plačati; 7. sklenitev kolektivnih pogodb.

Izvedba zadnjih dveh točk je še odvisna od zakonskih predlogov, ki jih bo vlada že jutri predložila parlamentu. Pričakuje se, da se bo delavstvo jutri vrnilo na delo.

Toda vécej in danes so se starke ponekod že razširile. Šele v soboto zvečer je bila proglašena stavka v rudnikih v Pas de Calaisu. Tam je stopilo v stavko 150.000 rudarjev. Tudi v Rouenu je stopilo v stavko papirniško delavstvo. Okoli Pariza je tudi stavka stavbinskega delavstva popolna. V Dunkerqueu je danes začelo stavkati pristaniško delavstvo.

Vprašanje naših denarnih zavodov

Belgrad, 8. jun. m. Davi je prispela v Belgrad deputacija Zveze jugoslovanskih hranilnic v dravski banovini ter je v teku dneva obiskala več ministrstev. V deputaciji so: predsednik Mestne hranilnice v Ljubljani dr. Kamušič, predsednik Zveze hranilnic dravske banovine Franc Pretnar, predsednik Mestne hranilnice v Mariboru Franc Hrstelj, ravnatelj Mestne hranilnice v Belgradu Novaković, ravnatelj Banovinske hranilnice v Novem Sadu Bojanović, tajnik Zveze jugoslovanskih hranilnic dr. Pačič iz Zagreba. Deputacija je bila sprejeta pri ministrih dr. Kreku, dr. Vrbaniču in dr. Letici. Finančnemu in trgovinskemu ministru je deputacija predložila spomenico, ki obsega nekatere sklepe zadnjega občnega zbora zveze. Ti sklepi bi omogočili redno poslovanje občinskih hranilnic posebno v dravski banovini. Člani deputacije so posameznim ministrom tolmačili sklepe iz te spomenice, in to predvsem zaradi potrebe spremembe zakona o Državni hipotekarni banki, tako da bi smele naše regulativne hranilnice spre-

jemati zopet puplaren denar, katerega morajo sedaj sodiščati po zaslugi JNS režimov nalagati samo pri Drž. hipotekarni banki; nadalje zaradi izdelave zakona o hranilnicah, radi izplačil avstrijskih predvinskih rent hranilnicam ter glede tega, da se bi realizirale terjatve jugoslovanskih državljanzov pri bivši dunajski pošti. Hranilnici. Deputacija je prosila za sprejem tudi pri notranjem ministru dr. Korošcu in pri ministrskem predsedniku dr. Stojadinoviču.

Belgrad, 8. jun. m. Današnja »Samouprava« objavlja uvodnik pod naslovom »Vprašanje likvidnosti denarnih zavodov«, v katerem zelo ostro napada bivše JNS režime, ki tedaj, ko bi lahko z majhnimi sredstvi obdržali likvidnost denarnih zavodov, niso v ta namen storili ničesar ter so dopustili, da so vlagatelji izgubili vse zaupanje v denarne zavode. Nazadnje izraža upanje, da se bo sedanja vlada tudi tega vprašanja kar najenergičnejše lotila.

Preuredbe občin

Belgrad, 8. junija. m. Notranji minister je podpisal uredbo o ustanovitvi občine Jarenina v okraju Maribor levi breg, v katere sestavo pridejo 1. iz občine Jakobski dol kraji: Poliška vas, Poliški vrh, Vrehovski dol in Vrehovski hrib, in 2. iz občine Pesnica: Gočnik, Pesniški dvor, Jeleni, Jareninski dol, Jareninski vrh, Vajzen in Jarenina. Predpisana je tudi uredba o združitvi občin Gornja Radgona in Gornja Radgona okolica, dalje uredba o izločitvi bivše občine Skale in bivše občine St. Janž na Vinski gori iz občine Velenje; uredba o ločitvi občin Ložnice in Velenje, iz katere se ustanovi dve novi občini, in sicer: 1. občina St. Ilj pri Velenju, ki obsega področje bivše občine St. Ilj, in 2. občina St. Andraž pri Velenju, ki obsega področje bivše občine St. Andraž; uredba o ločitvi občine Slovenja vas v pujskem okraju. Iz te občine se ustanovi občini 1. St. Janž na Dravskem polju in 2. Slovenja vas. Uredba o spremembi imena občine Markovci v pujskem okraju. Po tej uredbi se spremeni sedanje ime občine Markovci v ime Sv. Marko nižje Ptuj.

Min. dr. Krek za naše pošte

Belgrad, 8. jun. m. Danes se je vrnil v Belgrad minister brez portfelja dr. Miha Krek. V teku dopoldneva je imel daljšo konferenco s poštnim ministrom dr. Kaludžerčičem, o organizaciji poštne službe v dravski banovini. Z ozirom na to, da je minister dr. Krek zadnje čase prejel več pritožb, da zaradi pomanjkanja poštnega osebja grozi nevarnost za točnost in ekspeditivnost poštne službe, mu je minister dr. Kaludžerčič obljubil, da bo našel način, da bo kljub pomanjkanju personalnih proračunskih sredstev dobilo dravsko pošto ravnateljstvo najpotrebnejše število novih moči.

kako prazen nič je v razmerju do veličastne narave, ki pa ji mora vendar po božjih zakonih udariti svoj pečat, ker je krona stvarstva. Kako siromašen je vendar ta pečat, če gledamo nanj s perspektive 2000 m. Kako smešen mora šele biti, če ga gledamo s perspektive atomitisa, s perspektive večnosti! Pa sem že zopet v moraliziranju — Bukarešta nočoj vsa drhti v pričakovanju. Desetine tisočev kmetijske ljudstva je navalilo vanj, saj je to njihova last, zgrajena od njihovih žuljev in od njihove — čestokrat strašno iztisenje krvi. Je kot vlačuga, ki se je naliplala z bogastvom vsega naroda, ki pa sam v bedi živi.

Ponosno stopajo v narodnih nošah po teh bogatih ulicah, ob njih pa stopicajo bese njih žene, njih hčerke, njih sestre, tudi ob v evilo povitih svojih posestrinih. V ponedeljek bo velikansko zborovanje. Manju bo govoril. Mihalake tudi. Vajda Vojevod baje tudi. Vsi njihovi fihrerji, katerih marmornate palače stoji na raznih koncih Bukarešte.

Tri vladarje pričakuje. Vse je v zastavah. Vse v vencih. Celo noč pojejo kladiva, ko zbijajo tribune pred kraljevo palačo in po vsej »Česti zmagaj«, kjer bo jutri defilirala mimo 3 vladarjev romunskega vojska v svojih bajnih iz pravice posnetih uniformah. Ogromne mase ljudstva se zgrinjajo, radovedne in brbljajoče, okrog kraljeve palače, okrog vseh kolodvorov in hotelov, po ulicah pa rijojevo avtomobili, ki jih je v Bukarešti sami toliko, kot v vsej Jugoslaviji. Seveda pa je tukaj tudi bencin naprdomaj po pametnih mednarodnih cenah. Lepi, moderni vozovi, ki govorijo o bogastvu prastolice, ki se je našopirila na račun 18 milijonskega podeželja. Odredi vojaštva korakajo po mostu, da se vadijo v paradi; celade bliskajo v tisočih lučih, ki jih je nočjo mesto prižgalo na čast gostom, godbe udarjajo, reflektorji režejo nebo na vse strani.

Baje bo jutri prelepo, ko pridejo vladarji. O našem knezo-naměstniku je časopise polno. O predsedniku Benešu pišejo manj. Vse obžaluje, da dr. Stojadinoviča ni tukaj in se sprašuje, zakaj?

Osebnosti

Belgrad, 8. junija. m. Napredoval je v IV/2 višji finančni tajnik Janez Predikaka, upravnik davčne uprave za mesto Ljubljana.

Belgrad, 8. junija. m. Z odlokom poštne ministra so postavljene za pogodbeno poštarice (oz. poštarje): Nada Durjava v Trzinu, Alojzija Nartnik v Stožicah, Marija Skorjanc v Smartnem pri Litiji, Nežika Petek v Martjancih, Oskar Majcenovič v Radmirju, Franja Bukovec v Brusnicah in A. Kočvar v Črmošnjicah.

Belgrad, 8. junija. m. Z odlokom poštne ministra je določen za računskega kontrolorja pri radijski postaji v Ljubljani Franc Levstek, poštini kontrolor ljubljanskega poštne ravnateljstva. Dosedanji kontrolor radijske postaje v Ljubljani Stanko Podreberšek je pa vrnjen svojemu staremu službenemu mestu.

Belgrad, 8. junija. m. S kr. ukazom je postavljen za šefa oddelka bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani v IV/2 dr. Alojzij Zalokar, šef istega oddelka V. skupine.

Belgrad, 8. junija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestnikov in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje je povišan za primarija splošne državne bolnišnice v Ljubljani v 6. skupini dr. Ivan Marinič, asistent v 7. skupini.

Belgrad, 8. junija. m. Na posredovanje ministra dr. Kreka je ministrstvo za gozdove in rudnike danes ugodno rešilo vprašanje servitutne pravice paše pooblaščenec bitenjske planine na področju gozdne uprave v Boh. Bistrici, in to po predlogu gozdnega ravnateljstva v Ljubljani.

Belgrad, 8. jun. m. Vécej je prišel v Belgrad Generaloberst von Seeck kot predstavnik bivših bojevnikov in general dijo, predstavnik bivših francoskih borev. Oba bosta prisostvovala kongresu mednarodne zveze za varstvo grobov v svetovni vojni padlih vojakov.

Pogoji stavbenikov

Danes so zborovali združeni stavbeniki, da bi končno določili mezdne pogoje pri gradbenih delih. Zborovanja se je udeležilo okrog 30 stavbenikov, med katerimi sta se kaj kmalu začela jasno odražati dva tabora. Na eni strani manjši stavbeniki, mojstri in manjša podjetja, ki izvršujejo vsakdanja gradbena dela, na drugi strani pa velike tvrdke, ki so zastopane zlasti pri javnih delih. Glasovanje ob dokončni določitvi mezd, ki jih s svoje strani predlagajo stavbeniki, je bilo precej burno in je s tremi glasovi prodrli predlog »veliki«. Manjši podjetniki so predlagali za vse delavce pri vseh gradbenih delih, naj bodo javna ali zasebna, enotne mezde in sicer za delavce po 3 Din na uro, za zidarje pa po 5 Din na uro, na deželi pa za ene kakor druge po 25 par na uro manj. Zastopniki velikih gradbenih podjetij pa so predlagali, da naj pri javnih delih velja za delavce, kakor za zidarje za 30 par na uro manjša meza. Ta predlog je, kakor smo omenili, s tremi glasovi res prodril in bi bil tako delavec in zidar pri javnih delih za 50 par na uro na slabšem, kakor pa pri zasebnih delih, ki jih naročajo in plačujejo večinoma denarno manj podkovani sloji.

Stavbeniki so na tem zborovanju tudi sklenili, da se zgoraj omenjeni sklep omeji samo na Ljubljano in deželo, ne velja pa za druga mesta (Celje, Maribor, Ptuj, Kranj itd.).

Stockholm, 8. junija. AA. Stefani poroča: Velik požar je zajel ogromne prostore gozdov na skrajnem severu Švedske. Škodo cenijo na 3 milijone švedskih kron. Požar je uničil velik del gozdov, ki so bili ravno pred eksploatacijo, 500 delavcev je ostalo brez dela. Borba s požarom še traja. Ne ve se, s kakšnim izidom.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, temperatura brez sprememb, počasi zboljšanje vremena.

Proglas Ace Stanojevića

Ob kongresu JRZ v Belgradu je Aca Stanojević izdal nekaj proglaš na narod, ki ga »Slobodna misao« iz Nikšića takole razlaga:

»G. Aca Stanojević (oziroma skupina okrog glavnega odbora) je naslovila na radikale proglaš. Proglas razlaga, da nova politična stranka JRZ ni stranka, v kateri sodeluje radikalna stranka in radikali. Iz drugega stavka teh besedi Ace Stanojevića bi se dalo sklepati, da tisti, ki vstopijo v novo stranko, niso več radikali. V političnih krogih v Belgradu so prepričani, da je Aca Stanojević pozabil, da je bilo v radikalni stranki več selitev: prva selitev je bila na čelu z g. M. Unuzovićem na niško zborovanje in stranko JRZ; druga selitev radikalov je bila ob oddelitvi Bože Maksimovića; tretja selitev je bila z Jevtićem in dr. Kojićem; četrta selitev z odpadom dr. Srekića; peta selitev pa je ustanovitev JRZ. Stranko so organizirali po želji g. Ace Stanojevića. Eden izmed radikalnih prvakov nam je dejal, da pomeni ta proglas g. Stanojevića tik pred kongresom JRZ — in še tako nepolitično napisan — strah tistih okrog glavnega odbora, ki se boje, da ob tej selitvi ne bi ostali sami. V slučaju ponovne selitve bi imel Aca Stanojević malo spremljevalcev, ki bi ga spremljali pri obnovitvi radikalne stranke.«

Proračun Sokola

Ob priliki skupščine Zveze Sokola kraljevine Jugoslavije je belgrajska »Pravda« priobčila proračun Sokola. Zveza ima do raznih dolžnikov, pa tudi poedincev za preko 7 milij. dinarjev terjatev. Golovine ima 132.140 Din. Preteklo leto je bilo za plače potrošenih 304.000, za potovanja na razne seje pa 150.000 Din. Za najemnine je bilo izdanih 180.000 Din. Stroški izleta v Sofijo in Tabor znašajo 102.000 Din. Za olimpijado je bilo potrošenih okrog 49.000 Din. V proračunskem predlogu za sledeče leto je za 22 uradnikov in 4 služitelje predvidenih 685.000 Din, za honorarje in nagrade urednikom sokolskih listov pa 161.000 Din in za potne stroške 115.000 Din. Sokol ima vsega 2371 edinic in okrog 360.000 članov. Preteklo leto se je število društev zmanjšalo za 30, število čet pa se je povečalo za 44.

Šahovski turnir

Dresden, 8. junija. AA. DNB poroča: Tukaj se je vécej začel mednarodni šahovski turnir. Ta turnir je tretji v vrsti turnirjev, ki jih kot priprava priredi nemška šahovska zveza z ozirom na predstoječi glavni olimpijski turnir. Izid prvega kola je naslednji:

Aljehin (Francija) je premagal Hellinga (Nemčija), Stahlberg (Švedska) je premagal Keresa (Estonska), Bogoljubov (Nemčija) je premagal Engelsa (Nemčija), Partija med Nemcem Redlom in Saelmsichem je končala neodločeno, Partija med Marocziem (Madžarska) in Grobom (Švica) je bila prekinjena.

ZAHVALA. Za premnoge dokaze iskrenega sožalja, ki sem ga prejela ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

dr. Srečko Rupnika

odvetnika

se tem potem vsem najprisrčnejše zahvaljujem. Posebno izrekam globoko zahvalo g. dr. Sander Hraščevu za ganljive besede ob odprtem grobu, častiti duhovščini, g. dr. Viktorju Lorgerju za njegovo veliko požrtvovalnost v dolgotrajni bolezni, gg. zastopnikom politične in sodne oblasti ter drugih uradov. Iskrena hvala tukajšnjemu šol. vodstvu, Sokolu v Šmarju za venco, sokolski godbi in pevcem za ganljive žalostinke, gasilski četi, stanovskim tovarišem pokojnika, vsem, ki so okrasili prerani grob z venci in cvetjem ter vsem unogoštevili in prijateljem in znancem, ki so pred dragega pokojnika spremenili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala tudi vsem gg. stanovskim tovarišem in prijateljem dragega pokojnika, ki so mi v teh težkih dnevih pismenim potom izkazali globoko sožalje.

Vsem tisočera hvala!

Šmarje pri Jelšah, dne 5. junija 1936.

Zalujoča soproga.

Veličastna manifestacija Gorenjcev za politiko dr. Antona Korošca

Ljubljana, 8. junija.

Že nekaj tednov pred včerajšjo nedeljo je šel po vseh gorenjskih vaseh in naseljih kamniškega in kranjskega okraja ter severne ljubljanske okolice živ glas: »V nedeljo, 7. junija bo v Mengšu velika naša stvar!« Od vasice do vasice, od ponesne kmečke hiše do ponižne kočice in revne bajte je šel ta glas; desetisoči so mu prisluhnili in že tisti hip je v njih dozorel velik sklep, da se mora ta dan v Mengšu zgoditi nekaj silnega, nekaj veličastnega.

In ko je v nedeljo zjutraj odbila ura v cerkvenem zvoniku tri, ki je še noč razgrinjala svoj plašč nad spokojno spečo gorenjsko zemljo, so se že prvi dvignili na pot. Tam od vznožja Grintovcev je do Mengša štiri debele ure hoda, pa so si vseeno rekli: »Tudi nas, hribovce, ne sme manjkati v Mengšu.« In so šli, v roki debelo gorjačo, v žepu ko črnega kruha, v gumbnici pa zeleno vejico. Ko se je naredil dan, so bili že na polovici poti. Ta čas so se jim pridružili že novi, med šestimi in osmimi uro zjutraj pa bi letale, ki bi krožili nad mengeškimi polji, opazili na vseh cestah, poteh in stezah, ki vodijo v Mengeš, na tisoče popotnikov, na stotine kolesarjev in stotine vozov.

Ni bilo vasi v gorenjskem kotu okrog Kamnika, Kranja in Domžal, ki ne bi poslala svojih ljudi v Mengeš. Zamerili bi se gotovo na kakšno stran, ako bi naštevati one, odkoder jih je prišlo največ.

Mengeš sprejema množice

Mengeš je bil v nedeljo podoben bogati nevesti, ki sprejema svate. Ves je bil v mlajih, zelenju, cvetju in zastavah. Mengeški fantje so podirli v bližnjih gozdovih na desetine visokih smrek, pridna dekleta pa so napletla na kilometre smrekovih in drugih vencov. Vse hiše v Mengšu so bile slavnostno ozaljšane, z njih pa so vihrale zastave. Skratka, Mengeš si je nadel v nedeljo nad vse slavnostno lice. Ob 7 zjutraj so se pričele etekati vanj prve množice in uro kasneje je vladalo po vseh mengeških ulicah živahno vrvenje. Znanci in prijatelji so se srečavali in se veseli pozdravljali, povsod pa so se ljudje zbirali v večje in manjše skupine, v katerih se je razvijal živahen pomenek o današnjem prazniku. Vedno nove in nove skupine so se jim pridruževale in se zgrinjale v pestro sliko, ki se je prelivala po mengeških ulicah. Med množico so se gibali organizatorji in delili med njo okrogle zelene kartone z napisom: Binkošti 1932, Binkošti 1936, dr. Anton Korošec. Ljudi je bilo toliko, da je znakov zmanjkalo.

Ob pol 9 pa so nastopili reditelji. Štiristo se jih je zbralo v Mengšu iz kamniškega in kranjskega okraja. Ob 7 zjutraj so imeli službo božjo, potem pa so se zbrali v društveni dvorani ter se pomenili, kako bodo vzdržali red med tako silno množico, in si porazdelili delo. Svojo nalogo so opravili odlično in je treba priznati tem vrlim fantom pod vodstvom g. Kermavnerja in Hvaleta, da leži na njih levi delež zasluge, da je slava tako lepo uspelo.

Ob 9 je bila v farni cerkvi mengeški slovesna služba božja, ki jo je opravil mengeški župnik g. Sušnik. Sicer je prostorna mengeška cerkev, toda v nedeljo je mogla sprejeti vase le drobce vse množice. Večina je morala pristovovati maši zunaj cerkve. Po maši so se pričele množice razporejati po navodilih rediteljev. Nekateri so odšli že kar na zborovalni prostor, drugi k zbirališču za spreved, največ pa se jih je razvrstilo v gostem špalirju skozi ves Mengeš do Glavnega trga. Najhujša gneča pa je vladala okrog okusno urejene in okrašene tribune, ki je bila postavljena v bližini cerkve in s katere naj bi odličniki opazovali spreved.

Odlični gostje prihajajo ...

Okrog 10 so pričeli prihajati povabljeni odlični gostje, ki sta jih sprejemala predsednik pripravljalnega odbora, predsednik krajevne organizacije JRZ, župan g. Gregore in predsednik okrajne JRZ član banskega sveta in komendski župan g. Janez Strein. Najbolj se je seveda množica zanimala za to, ali bo prišel on, ki si ga tako želi videti in ga imeti v svoji sredi. Do zadnjega hipa so upali, da pride, in ko je okrog 11 šlo od ust do ust, da ga ne bo, so se marsikateri užalostili. Toda samo za hip, kajti že v naslednjem hipu se je pridružil vzklikom množice, ki je navdušeno in ekoraj neprestano vzklikala svojemu voditelju — Vsem onim, ki so bili žalostni, da dr. Korošca ni bilo, smo pooblaščen v tolažbo napisati, da je imel trden namen priti in da se je silno veselil tega svidenja. Toda nujni državni posli, v nedeljo njega, ki je eden od stebrov naše države, niso mogli pogrešati.

Ob četrta na 11 se je pripeljal v Mengeš poslanec vlade minister dr. Marko Kožul, dobre četrte ure za njim pa prav tako z avtomobilom poslanec dr. Korošca minister dr. Miha Krek s članom glavnega odbora JRZ in bivšim narodnim poslancem g. Francem Smodajem. Ljudje so ju toplotno pozdravili ob prihodu, mengeška godba pa jima je zaigrala strumno koračnico. Od številnih drugih odličnikov, ki so v nedeljo prihiteli v Mengeš, naj bodo še naštet: ban dr. Marko Natlačen, ki pa je mogel priti šele na zborovanje, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Golja,

zastopnik katoliškega tiska glavni urednik »Slovenec« *dr. Ivan Ahein, narodni poslanci dr. Koe, dr. Klar in poslanec kamniškega okraja g. Kersnik, tajnik banovinske JRZ g. Tomazin, kamniški okrajni načelnik g. Kosi, mariborski podžupan g. Zebot s skupino mariborskih občinskih svetnikov, predsednik Kmečke zveze g. Brodar, član širšega glavnega odbora JRZ odvetnik dr. Ažman, predsednik ljubljanskega kluba občinskih svetnikov dr. Kamušič, vrhovec JRZ v kamniškem okraju odvetnik dr. Zvokelj iz Kamnika, skoraj vsi okoliški župani in še mnogi drugi pomembni slovenski možje. Številno so bili zastopani tudi časopisni poročevalci.*

Z izbranimi besedami je pozdravil gg. ministra in druge goste na častni tribuni g. Gregore. Prisrčna sta bila pozdrava, ki sta ju izrekla venkemu ministru posebej dva gorenjska fanta v narodnih nošah. Dekleta v narodnih nošah pa so izročila gg. ministroma krasne šopke nageljev ter poskrbela, da so tudi drugi odličniki dobili v gumbnici nagelj ali vrtnico in slovenski rožmarin.

Na velikem travniku pri Mengšu pa se je medtem razvrstil mogočen in krasen

Manifestacijski spreved

ki je krenil iz Malega Mengša po glavni cesti v Mengeš, mimo tribune z gosti na zborovalni prostor na Glavnem trgu. Ob zvokih treh godb, mengeške, domžalske in cerkljanske so se vrstile skozi gost špalir skupina za skupino, druga bolj pestra od druge. Na čelu spreveda je jездil na močnem gorenjskem konju župan neveljske občine in v kamniškem okraju splošno znani in priljubljeni g. Nande Novak v narodni noši in z veliko zastavo v desnici. Potem pa so se vrstili konjeniki v narodnih nošah, okrog 500 kolesarjev na okrašenih kolesih, krasna skupina 150 narodnih noš, skupine na ozaljšanih vozovih s harmoniko; najbolj pa je ljudstvo navdušila skupina mož in fantov z zelenimi kravatami, ki so strumno korakali za domžalsko godbo o zvokih himne slovenskih fantov. Te zelene kravate so spomnile tisoče in tisoče na žalostni čas pred štirimi leti, ko je taka zelena kravata pomenila najmanj izdajstvo države: klici navdušenja so se mešali s klici ogorčenja nad tisto dobo. In znova so se utrgali plavovi vzklikov voditelju dr. Korošču, čigar zasluga je, da sme slovenski človek spet manifestirati za slovensko stvar, tudi z zeleno barvo. Najbolj silni klici so odmevali tedaj, ko so posamezne skupine spreveda šle mimo tribune s častnimi gosti. Padali so vzkliki kralju Petru II., knezu-namestniku Pavlu, dr. Stojadinoviču in kr. vladi, obema nazvočima ministroma, banu dr. Natlačen, pa spet znova njemu, voditelju naroda.

Spreved, v katerem je bilo po približni cenitvi nad 2500 ljudi, je bil dolg nad dva kilometra. Zil se je na zborovalni prostor, za njim pa so pritisnile množice, ki so tvorile špalir.

18.000 zborovalcev

Zgodilo se je nekaj, česar prireditelji mengeške slavlja, ki so določili za ljudski tabor Glavnega trga, niso predvidevali. Zborovalnega prostora je namreč zmanjkalo. Sicer prostorni trg, ki je Mengeš po pravici ponosen nanj, se je izkazal, da je premajhen. Na pomoč je moralo priskočiti nekaj 100 metrov glavne mengeške ulice na obeh straneh trga, tako da so morali zadnji zborovalci stati kakih 300 metrov proč od govorniškega odra. Toda po trgu so bili nameščeni zvočniki, tako da so tudi ti slišali besede govornikov.

Govorniški oder je bil postavljen pred zaveščenjem Sv. Vincencija in je bil ves v cvetju, zelenju in narodnih trakvih. Na njem so se razmestili odličniki, oder pa so v širokem polkrogu obstopile narodne noše. Pogled z odra na deset-

tisočglavo množico, ki je napeto pričakovala začetek zborovanja, je bil nekaj silnega in edinstvenega. Teško je spraviti tako ogromno množico v sklad z neko objektivno številko, toda po ploščini tal, na katerih so stali zborovalci, in po velikosti gneči, ki je vladala na vsem zborovalnem prostoru, je treba ceniti množico, ki se je udeležila ljudskega tabora, med 15 in 20.000 glav. V tem so si bili soglasni vsi, ki se dobro razumejo na tako presojanje. Če vzamemo od tega še zlato sredo, potem moramo ugotoviti, da je včeraj v Mengšu manifestiralo okrog 18.000 zavednih Gorenjcev.

Govori

Okrog pol 12 je začel zborovanje g. Strein, pozdravil posebej vse odličnike, nato pa z obžalovanjem ugotovil, da ni med nami njega, ki smo mu dolžni glavno zahvalo za današnje slavlje, voditelja dr. Korošca. Ob teh njegovih besedah se je dvignil dolgotrajen večminuten aplavz klicev voditelju. Nato je g. Strein prečital brzojavko, ki jo je poslal dr. Korošec:

»Državni posli mi branijo, da ne morem biti med vami. Pozdravljam pa vas, gorenjski fantje in moške, žene in dekleta, ki ste danes prihiteli v Mengeš, da izpričate, da naša zavest ne bo nikdar zamrla, da je močna in živa, da izpričate zavest, ki se nikdar kloniti ne bo dala. Zato vam, vrli Gorenjci, moja globoka zahvala in moj pozdrav!«

Ta pisana beseda voditelja je znova vžgala nov orkan navdušenja in prisego zvestobe.

Navdušeno je množica sprejela tudi vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II.

Nato so se začeli vrstiti govorniki, ki so v vznešenih besedah proslavljali pomen mengeškega slavlja, obnavljali trpke in vesele spomine, slavili zvestobo Koroščevo narodu in narodo Korošču ter razvijali načrte za bodočnost. Vse govore je množica zlasti tedaj, ko je bilo govora o slovenstvu in slovenskem narodu in o pravem njegovem razmerju do te države, pa spet o voditelju dr. Korošču, prekinjala z izbruhom veličastnega navdušenja in vne. Prav tako pa je ta množica planila v silno ogorčenost in sveto jezo, ko so padale besede na račun preteklih žalostnih časov. Vsi govorniki so znali najti pravi odnos do slovenske ljudske duše, na trenutke se je celo zdelo, da množica bolje razume ta odnos.

Najprej ata pozdravila zborovalce v imenu Maribora in slovenskega Štajerja, ki nam je dalo voditelja dr. Korošca, podžupan g. Zebot, v imenu Ljubljane pa predsednik kluba občinskih svetnikov JRZ g. dr. Kamušič.

Lepe besede o slovenstvu in njegovi odnosu do jugoslovanstva ter o svojem tovarištvu v vladi dr. Korošču je izpregovoril gradbeni minister dr. Marko Kožul, ki je med drugim zlasti občudoval slovensko narodno zavest. Množica ga je za to nagradila s toplim odobravanjem.

Morda najbolj hvaležno snov govora si je izbral naslednji govornik, kamniški odvetnik dr. Dominik Zvokelj, ki je obnovil pred zborovalci sliko tiste žalostne, pa vendar herojske dobe slovenskega naroda pred štirimi leti, ki je našla svoj epilog v znanem šenčurskem procesu. Največji viharji so zabučali med množico, ko je govornik naslovil nanjo tri vprašanja, v katerih je zahteval od nje jasnega odgovora, ali so bili arestanti dr. Korošec, dr. Natlačen in onih 12 mož iz šenčurskega procesa res zločinci. Množica je sproti odgovarjala z ogorčenim in gromkim: »Ne, ne in ne!« Zaključil je govor z besedami: »Danes naj se trese naša zemlja od vzklika: Naj živi dr. Korošec!«

Nato je govoril član glavnega odbora JRZ v Belgradu g. Franc Smodaj, ki je najprej govoril o pomenu majniške deklaracije, nato pa o slovenstvu in jugoslovanstvu, bičal pretekle režime, gro-

bokope prave jugoslovanske misli, ter govoril o novi politični organizaciji, ki je namenjena, da tuži Slovincem prinese torišče političnega izživeljanja.

Zadnji govornik je bil minister dr. Miha Krek, ki je sprva govoril o velikem pomenu ljudskih taborov v slovenski narodni zgodovini, saj so slovenski tabori predvsem manifestirali za zedinjeno Slovenijo in za jugoslovansko državo, nato pa je prešel na delo kr. vlade, ki se z vsemi silami trudi, da uvede režim svobode in novega demokratičnega duha v naše javno življenje. Prav tako pa se vladja z nadčloveškimi naporji trudi, da bi spravila zavženo državno gospodarstvo v pravi tir nazaj. Slednjič je sporočil iskrene pozdrave ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča in ministra Jankoviča, ki iskreno obžalujeta, da ne moreta prisostvovati današnjemu slavlju. Pozval je še zborovalce, naj še naprej trdno vztrajajo za svojim ednim pravim voditeljem dr. Koroščem pod geslom: Zvestoba za zvestobo!

Po govoru dr. Mihe Kreka je godba zaigrala slovensko himno, ki jo je navdušeno pela vsa množica, nato pa so se ovacije nadaljevale. Ljudje so se začeli počasi razhajati vendar so po Mengšu še dolgo odmevali veseli vzkliki in slovenska pesem posameznih manifestirajočih skupin. Sele pozno v noč je legel nad prijazni Mengeš pokoj in mir

★

Nedeljski mengeški tabor zavednega gorenjskega ljudstva je za nami. Bila je to veličastna manifestacija v resnični svobodi se izživljajoče narodne duše, ki se je dobro zavedala, komu gre zahvala za včerajšnji praznik: predvsem zvestobi voditelja do naroda in zvestobi naroda do voditelja. Ta misel, zapopadana v prelepem geslu »Zvestoba za zvestobo!« je bila nekakšen vodilni motiv včerajšnjega zborovanja.

Desettisoče slovenskih kmetijskih in delavskih mož in fantov, žena in deklet, ki so se udeležili ljudskega tabora v Mengšu, je današnje jutro že našlo pri njihovem vsakdanjem trdem boju za kruh: nekateri na polju, njivi, travniku in v gozdu, druge v tovarni in v delavnici. Njihove besede med in po delu pa bodo še tedne in tedne govorile o včerajšnjem velikem dogodku in vsakdo bo znova in znova obnavljal v sebi ono silno doživetje, ki ga je dojel v nedeljo v Mengšu.

V vseh pa bo še naprej s pospešeno silo rastla in gorela neomajna slovenska narodna zavest, zvestoba do voditeljev in živa vera v lepšo slovensko bodočnost.

Obisk ministrov v Trzinu

Trzin, dne 8. junija 1936.

Proslave 100-letnice župne cerkve v Trzinu se je udeležil minister dr. Miha Krek, ki je prispele na popoldansko akademijo v »Našem domu« *pri srčno pozdravljen od množice, ki se je udeležila proslave. Z ljudskega tabora v Mengšu pa sta se kasneje pripeljala čez Trstenik na Golnik na akademijo tudi minister za gradbe dr. M. Kožul in g. ban dr. Marko Natlačen. Ob prihodu v dvorano je ljudstvo navdušeno vzklikalo g. ministru Kožulu kot zastopniku vlade in g. banu. Po končani proslavi so se odlični gostje odpeljali nazaj v Ljubljano in g. minister Kožul je ob poti navdušen občudoval lepoto naših krajev, ki leže skriti ob vznožju Storžiča. Mnogo se je zanimal za že začeta dela na državni cesti Ljubljana—Kranj ter se dal poučiti o vseh gradbenih delih, ki se bodo v kratkem na tej cesti začela izvrševati. O proslavi 100-letnice posvetitve župne cerkve v Trzinu smo prejeli daljše poročilo, ki smo ga pa zaradi pomanjkanja prostora morali odložiti na jutri.*

Tabor v smeri proti Komendi

Tabor v smeri proti Kamniku

Tabor v smeri proti jugu.

Tabor nasproti tribune.

Tisočere množice na manifestacijskem zborovanju v Mengšu

Drobne novice

Ljubljana premajhna?

Namreč za mednarodno katoliško propagando. Tako menijo nekateri. Betlehem je bil tudi majhen, Nazaret še manjši. Pa je bil Održenik tam rojen. tu pa vzgojen. V Jeruzalemu pa — križan. Treba je samo nekaj ljudi širokega pogleda, velikega srca, velikega poguma in vesele podjetnosti, pa bo šlo! In nekaj teh ima Ljubljana gotovo. Saj se slišijo poleg pomisljavih glasov tudi glasovi: Vendar enkrat, kar tako potrebujemo! Hvala Bogu! In pri nas — v Ljubljani!

Vsi katoliški intelektuali, svetni kakor duhovni, ki idejo mednarodne katoliške propagande spoznajo za potrebno, ste se enkrat vabljeno danes, v torek, zvečer ob 8 v Akademski dom k predavanju in razgovoru o tej veliki akciji.

Koledar

Torek, 9. junija; Primož in Felicijan, muč. —

Novi grobovi

† V mariborski splošni bolnišnici je umrl v nedeljo jutraj g. Franc Pogorelec, iz Marenberga, ki se je v soboto popoldne ponesrečil ob priliki karambola tovornega avtomobila z vozom pri Sv. Ožboltu v Dravski dolini ter dobil poškodbe na glavi in drugod. Pokojni je bil star 56 let, rojen v Razborju pri Slovenjgradcu. V vojni je izgubil desno nogo. Ker je bil kot 80% voj. invalid nezmožen prevzeti očetovo posestvo v hribov, se je naselil kot gostilničar v Gornji Vižnji pri Marenbergu. Njegova invalidnost ga je ovirala tudi pri tem poslu, zato je pustil gostilno ter prevzel trafiko v Marenbergu, s katero je preživljal oboje, ženo in 3 nedolčne otroke. Bil je globoko veren mož ter aktiven član organizacije bivše SLS v Marenbergu. Pogreb pokojnega bo v torek ob 15. uri v Mariboru. Naj počiva v miru!

† V Ljubljani je včeraj umrl gospod Alojzij Lilleg, posetnik in bivši trgovec. Pogreb bo v sredo ob 9 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljeni naše iskreno sožalje.

† V Celju je umrla gospa Marija Komauer, vdova po slaščičarskem mojstru. Pokopali jo bodo v sredo ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Svojcem naše sožalje!

Sladni preparat

Salvomalt
za bolne na želodcu, slabokrvne, tuberkulozne, rekonvalescente, za otroke za razvoj kosti i. t. d.

Cena za škatljo: 100 g Din 10.—
250 " " 20.—
500 " " 38.—

Proizvodi: Zagrebška donička Pivovara i tvornica slada, Zagreb

— Poročila o gasilskih slavnostih v Celju in St. Vidu pri Suti pri ter o prosvetnem taboru v Šostanju smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti za jutri.

— V orglarsko šolo v Cecilijinega društva v Ljubljani se letos novi učenci ne bodo sprejemali, ne v prvi kakor tudi ne v kak višji letnik. Vse teden prosimo, naj se ravnateljstvo šole ne pošilja nobene nadaljnje prošnje za sprejem. Nove učence bo mogoče sprejemati šele v l. 1937, pa tudi takrat le v omejenem številu.

— Alkohol — sofer. Prejeli smo: Dne 4. junija sem se vozil s potniškim avtobusom, ki je last večjega avtobusnega podjetja. Ko sem v Ljubljani vstopil, je sofer spal za volanom. Potniki so takoj uganili, da je pijan in jih je nekaj izstopilo. Komaj smo začeli voziti, se je takoj pokazalo, da sofera alkohol: merili smo cesto z leve na desno, z desne na levo, zadeli smo v obcestni kamen, obstajali takoj v trenutku, da so se koleasa kar podrsala itd. Pri železniški postaji so potniki v strahu glasno vpili, naj avto ustavi, ker se ne upajo več voziti z njim, da bodo počakali vlaka; toda sofer je avto divje pognal in začel kleti potnike, njihove matere in Marijo. Vse je obšla groza in v strahu, da nas bo nalašč kam prekenil, smo utihnili in čakali najhujšega. Prosim prizadejati avtobusno podjetje, ki ga danes nočem z imenom navesti, naj naredi red pri svojih uslužbencih. Prosim tudi oblast, naj poskrbi za varnost v avtobusih potujočega občinstva.

Srce, ledvice, živce, ženske bolezni, spolno slabost, notranje žleze, nervozo, sklerozo

zdravi z uspehom naše najmočnejše prirodno ogljikovo mineralno

Radensko kopališče, Slatina Radenci (pri Mariboru)
Od 15. maja vozi direktni vagon iz Ljubljane do Radencev brez prestopa. Iz Ljubljane odhaja ob 7:20 zjutraj.

— Podpornemu društvu za gluho-nemom mladino v sklad Vite Zupančičeve so darovali: Neimovan dobrotnik iz Ljubljane 100 Din, gospa Agnola, trgovka v Ljubljani, 100 Din, ter neimenovana dobrotnica iz Ljubljane 100 Din, skupaj 300 Din. Vsem iskrena hvala. Naj bi se tako še drugi spomnili naših največjih sirot, ki jim je gluhoti vzela najdragocenejšo užitek življenja in jim s svojo naklonjenostjo pomagali lajšati njihovo strašno gorje.

— Nemško-slovenski in slovensko-nemški slovarček s slovnimi podatki za Slovence. Sestavila prof. dr. Angela Piskernik. Založila Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana 1936. Strani 232, mala 8° (žepni format). Vez. Din 30, majhna Din 20. — Slovinci doslej še nismo imeli majhnega, priročnega nemškega slovarja, ki bi ustrezal vsem praktičnim zahtevam (primeren besedni zaklad, vsi potrebni slovnici podatki k posameznim besedam itd.). Imamo pač izvrstne večje slovarje take vrste, ki pa so temu primerno dražji in po obsegu za povprečno rabo prebogati. Zato moramo pozdraviti založniško dejanje Jugoslovanske knjigarne, ki nam je dala to prepotrebno knjižico. Besedišče popolnoma zadostuje za navadnega zemljana, kakor naša je ta slovarček tudi za dijaštvo naših srednjih šol, ker mu od tretje pa do osme šole lahko izvrstno služi in mu ostane še porneje za življenje. — Samostalniki imajo povsod pride-

jan spolnik in potrebne končnice ter naznačno preglasa. Pri privednikih je določeno stopnjevanje. Glagoli so opremljeni z vsemi potrebnimi oblikami. Tudi naglas je povsod označen, kjer je treba. Glede rabe slovarčka je podalo založništvo v svojem predgovoru natančna navodila. Upamo, da bo naše občinstvo v obilnem številu začelo segati po tem delcu, ki je zamašilo precejšnjo vrzel v našem praktičnem življenju.

Mladim materam

in ženam po večkratni nosenosti pomaga naravno

Franz-Josefova

grenka voda — največkrat že v malih množinah — k rednemu delovanju črev.

Reiz. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15482, 26. V. 35.

— Pozor medicincil! Uprava slov. zdravniškega društva v Ljubljani poziva medicine, ki bi se hoteli udeležiti na svoje stroške Veselovskega zdravniškega kongresa v Sofiji v septembru t. l., da prijevijo nemudoma upravi društva ime in naslov ter si preskrbe potni list.

— Rkruti-dijaki ljubljanskega vojnega okrožja, ki bi bili radi letos pozvani v kader, se lahko do 15. t. m. brez pismene prošnje javijo za nastop v sobi št. 16 pri poveljstvu ljubljanskega vojnega okrožja v Maistrovi ulici. Po tem roku pa se bodo vpoševale za pravilno kolekovane prošnje.

— Ako opažate, da Vam popuščajo živci, če Vas skrbi močno bitje srca in visoki krvni tlak, ako nemirno spite, tedaj pijte kavo Hag, ki je zamenjena opraščena kofeina. Edina prava zrna kava za zdrave in bolne je kava Hag!

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Pri zaprtju, molnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Interesantno potovanje v Južno Srbijo z avtom od 6. do 18. julija: čez Dolenjsko do Karlova in na Plitvice, čez Bosno in Hercegovino v Dubrovnik; s parnikom v Kotor; kdo bi ne videl rad čudovite Boke?; čez ponosni Lovčev v Cetinje; po Črni gori in Prizren in Peč; Makedonija; Skoplje. Ohrid, Bitolj; ogled vseh znamenitih krajev. Podrobni spored pošlje zastojni pisarna »Po božjem svetu«, Ljubljana, Sentpeterska vojašnica.

Ljubljana

— Postarji proslavljajo sv. Cirila in Metoda. Preteklo nedeljo je priredilo »Združenje potniških, telegrafskih in telefonskih zvanikov in služiteljev« proslavo jubileja smrti sv. Cirila in Metoda polnoštevno k posebni službi božji v cerkev sv. Cirila in Metoda pod vodstvom svojih predsednikov g. Penka in Maveca. Službe božje se je udeležilo tudi več višjih potniških uradnikov. Med njimi g. potniški direktor g. dr. Vagaja z družino, g. J. Sturim, predsednik »Združenja potniških uradnikov« g. V. Janežič, upravnik pošte št. 1 g. J. Col, upravnik pošte št. 2. Med sveto mašo je igrala deloma godba postarjev, deloma je pel njih pevski zbor. Solo je pel g. A. Oblik. Službo božjo je imel župnik g. p. K. Zakrajšek. V svojem nagovoru je v imenu fare pozdravil postarje in se jim zahvalil, da so prišli proslaviti naša blagovestnika, da se tu navdušijo za velike ideale, katere sta prinesla Slovanom: krščansko vero in kulturo, katoliško cerkev in duh slovanstva vzajemnosti.

— **KINO UNION** TEL. 22-21

Poslednič ob 16., 19.15 in 21.15 uri veliki muzikalni film o Stradiavarijevih goslih, »Beatrice« in o prokletstvu, ki ga je odredila šele velika ljubezen

Stradiavari nesmrtni gosli
Gustav Fröhlich, Iva Schmitz in Albrecht Schönbach

Ne zamudite tega prekrasnega spredal

— Angleški legionarji na poti skozi Ljubljano. S snočnim Orient ekspresom je potovalo skozi Ljubljano 17 predstavnikov britanske legije. Prispeli so naravnost iz Anglije ter so stopili na naša tla pri Rakeku. Od Rakeke spremljata britanske bojovnike gg. Pavel Aleksič, predstavnik Združenja imejiteljev Karadjordjeve zvezde, in Vlada Popović, vseučil. prof. kot predstavnik Združenja prijateljev Velike Britanije in Amerike. Angleško delegacijo vodita sedanjí predsednik glavnega odbora vseh organizacij bivših bojovnikov, major F. W. C. Federston Godly in bivši predsednik glavnega odbora, polkovnik sir John Brawn. Delegati so sami predstavniki angleških javnih korporacij in bojovniških združenj, med njimi pa je mnogo tudi znanih politikov in javnih delavcev. Angleški bojovniki potujejo najprej v Belgrad, kjer bo danes zjutraj svečan sprejem. V Belgradu bodo ostali dva dni, nato se bodo po dali v Skopje in se tam mudili en dan. V Skopju bodo prisostvovali odkritju spomenika padlim angleškim vojakom. Odtod bodo pa potovali v Bolgarijo.

— Ljubljanski možje in fantje moramo biti na Slomškovi praznikih v Mariboru zastopani v častnem številu! Čas za prijave je še samo par dni! Zato se prijavite čimprej!

— Kino Kodelfevo: Danes in jutri ob pol 9. »Ljubljenec bogov« (José Mojica) in »Krvavi oblačni« (Georg O'Brien).

Dentist Palovec

Kongresni trg

ne sprejema od 15. junija do konca meseca

— Vojaški obvezniki, ki so prejeli poziv k priobčitvi voj. razporeda za nedeljo 7. t. m., pa k priobčitvi niso prišli, se pozivajo, da se zglašajo najkasneje do 14. t. m. v vojaškem uradu, sicer bodo izročeni voji. oblasti v kaznovanje.

— Lastniki konj, avtomobilov itd., ki se doslej še niso odzvali povabilu vojaškega urada k priobčitvi voj. razporeda, naj se še tekom tega tedna zglašajo, sicer jih bo voji. oblast najstrožje kaznovala.

— Licejska osnovna šola vabi prijatelje šole danes ob pol 4 v »Delavsko zbornico« na »Veselo popoldne«.

Poizvedovanja

Najdena je bila manjša vsota denarja, ki se dobi pred študijsko, št. 1011, l. 1938.

Rada se peni,
zelo osvežuje,
izdatna pri uporabi.

Din 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba Din 6.—, velika dvojna tuba Din 10.—.

Prof. Eugen Jarc na zadnji poti

Ljubljana, 8. junija.

Vse tri dni, ko je ležal bivši ljubljanski podžupan prof. Jarc na mrtvaškem odru na svojem stanovanju v Zarnikovi ulici, ga je hodila kropiti velika množica ljudi. Vsi, ki so pokojnika spoštovali in cenili njegove zmožnosti, so ga danes tudi spremili na njegovi zadnji poti, ki se je spremenila v veliko žalno manifestacijo ljubljane za pokojnikom. Na mrtvaški oder, oziroma za žalni sprevod sta bila poklonjena poleg številnih vencev iz sorodstva in prijateljskih druženj ter raznih organizacij tudi dva krasna vence: prvi v mestnih barvah in z napisom: »Svojemu zaslužnemu podžupanu — mestna občina Ljubljana« in drugi, z napisom »Svojemu zaslužnemu predsedniku — Zveza za tujski promet«. Pevski zbor, ki so ga tvorili po večini pevci »Ljubljane« je zapel pod vodstvom dr. Dolinarja žalostinko »Usliši nas«.

Žalni sprevod se je pričel popoldne ob pol 5. Z dobro pol ure prej se je občinstvo pričelo zbirati. Cerkevne obrede je opravil g. župnik Petrič ob asistenci. Med turobnimi zvonenjem zvono cerkve sv. Jožeta se je po Streljski ulici in Zrinjskega cesti ter dalje po Poljanski cesti razvil veličasten sprevod, ki so se ga udeležili skoraj vsi javni predstavniki ter zelo mnogo občinstva. Sprevod so otvorili mestni uslužbenci z mestnim vencem, dalje je šla mladina, nato pevci. Za krsto in sorodniki je šel najprej ban dr. Natlačen z banskim inspektorjem dr. Logarjem, dalje mestni župan dr. Adlešič z podžupanom dr. Ravničarjem, knezof dr. Rožman s številno duhovščino, predstavniki Akademikega »starešinstva« s predsednikom dr. Gosarjem na čelu, zastopstvo »Zarje« in »Danice«, in skoraj popolni sedanjí in bivši občinski svet. V žalnem sprevodu je šel bivši ban in ljubljanski župan dr. Puc. Častno je bila zastopana naša prosvetna uprava z prosvetnim šefom prof. Breznikom, z inspektorjem prof. Dolencem in direktorjem Remcem. Uredništvo »Slovenca« sta zastopala urednika gosp. Kremžar in dr. Debeljak. Zastopano je bilo med drugim »Društvo prijateljev poljskega naroda«, kateremu je pokojnik nekaj časa predsedoval, dalje CSI-liga, kateri je bil podpredsednik, s predsednikom dr. Staretom na čelu ter mnogoštevilno članstvo »Profesorskega društva« s prof. Grafenauerjem na čelu. Zastopane so bile dalje vse ljubljanske korporacije, kakor Zbornica za TOF, Delavska zbornica, Zveza za tujski promet s predsednikom dr. sv. dr. Marnom, Zveza industriincev s tajnikom ing. Sukletom, Zveza gostilničarskih združenj, razna ljubljanska pevska društva številni znanci in prijatelji. Naše izselence, za katere se je pokojnik toliko brigal, je zastopal ravnatelj Izseliškega urada Fink. V sprevodu je šlo dalje mnogo banovinskega, bivšega samoupravnega uradnika ter skoraj vse mestno uradništvo z vsemi načelniki in šefi uradov. S posebnimi deputacijami so bili zastopani ljubljani k prostovoljni in poklicni gasilci, za katere je pokojnik zelo mnogo skrbel. Zastopniki in vse številno občinstvo je tako pokazalo, kako globoko žaluje za nepozabnim in nadvse zaslužnim pokojnikom.

Na Smartinski cesti je »Ljubljana« novonovo zapela žalostinko. Večina občinstva je spremljala pokojnika prav do zadnjega bivališča. Cerkev »pokon« je opravil župnik g. Petrič. Pokojnemu profesorju Jarcu »Slava«.

Maribor

— Spored procesije na Telovo. Ob 7 zjutraj v stolnici pontifikalna sv. maša. Okrog 8 se začne ob vedrem vremenu procesija, ki gre kakor prejšnja leta po Stolni ulici na Glavni trg, od tam na Korosko cesto (1. blagoslov pri kapelici sv. Janeza), po Strossmajerjevi in Orožnovi na Slomškovo trg mimo Mestne hranilnice pred Skofijo (2. blagoslov), po Ulici 10. oktobra, Gosposki in Slovenski ulici na Grajski trg k Marijini kapelici (3. blagoslov), po Vetrinjski, Juršičevi in spodnji Gosposki na Glavni trg k Marijini soli (4. blagoslov), od tod po Stolni nazaj v stolnico, kjer je po procesiji tiha sv. maša. Vrniki naj po ulicah kjer se premika procesija, pokažejo svoje spoštovanje do presv. Rešnjega Telesa s tem, da okrasijo okna.

— Procesija v Studencih. Kei se 21. junija vršijo v Mariboru velike mladinske slavnosti, odpade v Studencih Telova procesija, ki se vrši zaradi tega na praznik 11. junija.

— Igralci Slomškove družine imajo skupne vaje po sledečem redu: drevi, v torek, ob pol 8 zbori in solisti na prostem, v četrtek ob pol treh, zbori in solisti na prostem, v soboto ob trideletni na 8 solisti na prostem in v nedeljo, 14. t. m. ob pol 3 vsi zbori, solisti godbe in konjeniki. Ureležba naj bo točna!

— Velika in mala matura. Na klasični gimnaziji dela maturo, ki se je pričela včeraj, 73 dijakov, med njimi 6 deklet. Na realni gimnaziji se je prijavilo za maturo 42 dijakov, od tega 11 deklet. Nižji tečajni izpit polaga na klasični gimnaziji 61 dijakov, na realni gimnaziji pa 234, od tega 120 deklet.

— V zadnjem trenutku rešen. Na glavnem mostu je v noči na ponedeljek preprečil stražnik smuten skok v Dravo hlapcu Gasparju V. C. V. pijanosti se je Gaspar na mostu skoraj docela slekel ter se ravno pripravljaj, da spleza čez ograjo, ko ga je zgrabil stražnik ter ga odvedel v zapor, da se je prespal.

— Rezervni častniki, ki stanujejo v Mariboru in še niso dvignili pri vojnem okrožju novih častniških legitimacij, se opozarjajo, da jih dvignejo najkasneje do petka, 12. t. m. med uradnimi urami ter se v to svrhu javijo neposredno komandantu vojnega okrožja.

— Preložen trg. Zaradi procesije na Telovo se premeste mesarske stojnice 11. t. m. na Vojašnični trg, vse druge stojnice pa na novi del Glavnega trga.

— Drevi predava v Ljudski univerzi delegat Masarykove akademije dela v Pragi g. dr. Zmave, ki se mudi nekaj dni v Mariboru. Govoril bo o perečih vprašanjih narodne in svetovne krize ter o sredstvih, kako bi se dala ta vprašanja zadovoljivo rešiti.

— »Zlati Franček«. V nedeljo je napravil drugi novozgrajeni avtobus mariborskih mestnih podjetij poskušno vožnjo in sicer v Ljubljano, kjer je vzbujal na vselejnu in pred hotelom Unionom izredno pozornost vsega občinstva, zlasti pa še strokovnjakov, ki se kar niso mogli načuditi krasni in udobni ureditvi voza ter so jedva verjeli, da

je karoserijo napravilo domače mariborsko podjetje. Pri povratku iz Ljubljane se je izvršil v Celju krst novega avtobusa. Dobil je ime po mariborskemu podžupanu g. Zebotu, ki se je udeležil poskušne vožnje v občinski svetniki ter tehnični uradniki MP, naziv »Zlati Franček«.

Celje

— Nastop gojencev Glasbene Matice. V sredo, 10. junija bo ob 8 zvečer v mestnem gledališču IV. nastop gojencev srednje in višje stopnje Glasbene Matice. Nastopila bosta tudi godalni kvartet in orkester na godala. Vstopnine ni, vstop je dovoljen le s programom.

— Gibanje tekstilnega delavstva. Pretekli teden smo poročali o kratki stavki tekstilnega delavstva v tovarni Bergman. V soboto popoldne je nenadoma izbruhnila stavka zopet v tekstilni tovarni Elka (lastnik g. Kudiz). Do stavke, ki je trajala samo v soboto popoldne, je prišlo zaradi odpusta ene delavke. Pogajanja so hitro ugodno potekala in so bila zaključena že v soboto zvečer. Tudi v tekstilni tovarni Melka (lastnik g. Weinberger) se delavstvo precej pridno giblje. Včeraj popoldne so se vršila pogajanja med zastopniki delavstva in podjetjem. Delavstvo zahteva izboljšanje svojega položaja.

— V Celju n. 2000 birmancev. Birmovanje je letos trajalo dva dni in sicer v soboto in nedeljo. V soboto je bilo birmanih, kakor smo že poročali, 711 birmancev, v nedeljo je bil pa naval naravnost velikanski. K sv. birmi je prišlo 1522 birmancev in je bilo birmovanje končano ob trideletni na 1 popoldne. Skof g. dr. Tomazič je v soboto v spremstvu g. opata obiskal celjsko bolnišnico, samostane oo. kapucinov in misijonsko hišo pri sv. Jožetu. Včeraj je bilo birmovanje v Galiciji pri Celju.

Naznanila

Liubljana

1 Dekliški odsek Prosvetnega društva Ljubljana. — Mestni in dr. učni odbor 8. znanilca predavaje v soli Gosposkega zveza Glasnice pripelje sebe svojo prijateljico. Prosim bodite točni.

1 Jępljeveci — prvi inajo drevi ob 30 v Aka-demskem domu na Miklošičevi cesti najno vajo za Stično. Naj nihče ne izostane.

1 Pevski zbor Glasbene Matice ima prihodnjo vajo vsega zbora izjemoma šele v sredo ob 20.

1 Produkcija šole Glasbene Matice Ljubljanske bo drevi ob četrta na 7 v Filharmonični dvorani. Nastopi preko 20 gojencev šole Glasbene Matice, ki izvajajo najrazličnejše klavirske skladbe, dalje dela za violino in klavir in tudi godalni orkester, ki izvalja sonet goraniških narodnih pesmi za violinski ansambl. Sonet je sestavljen in nastojal prof. Karel Jeraj. Posledno opozorjamo še na izvedbo šivčevih klavirskih skladb za mladino pod imenom »Mikijev govt«. Te skladbe se prvič danes javno izvajajo. Spored se dobi v Matičini knjižarni in stane 3 Din. Velja obom kot vstopnica.

1 Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi XVIII. znanstveni sestanki v posl. letu 1938. Dne 12. junija ob 18 v predavalnici internega oddelka Obče drž. bolnišnice v Ljubljani s sledečim sporedom: Dr. Josip Hebeš: Žalostni mehur z ranganološkega vidika. Prednje predavanje je završeno v letnem semestrskem poslu, leta 1936. Predavanja v prihodnjem letnem semestru se bodo otvorila istočasno z predavanji na medicinski fakulteti v Ljubljani. Vabljeni vsi zdravniki in medicini!

1 Kino Kodelfevo igra danes in jutri ob pol 3 »Ljubljena bogov« (José Mojica) in »Krvavi oblačni« (Georg O'Brien).

1 Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Maribor trg 5; mr. Kurat, Gosposvetska c. 10 in mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

Celje

— Celibatsko društvo v Celju ima danes ob pol 20 v klubovi sobi Celjskega doma svoj redni letni občni zbor.

Šolske vesti

Državna dvoazredna trgovska šola v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1938-39 bo dne 1. 2. in 2. septembra 1938. V prvi razred se sprejemajo tisti, ki so dovršili štiri razredne gimnazije s njim tečajno izpitom. K vpisovanju je treba prinesli prošnjo za sprejem, kolokvium z Din 5, rojstni list, izpisek iz davčno potrdilo. Dne 5. septembra bo razpisano, kdo je sprejel. Nato bodo sprejeti plačali vpisnino solutno in odkupnino za skripta.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob 20.

Torek, 9. junija: Zaprtje.
Sreda, 10. junija: Mladi gospod šef. Red Sreda.
Četrtek, 11. junija: Pred legija. Izve: Globoko znane čene od 14 dan navzdol.

Petek, 12. junija: Mladi gospod šef. Red Četrtek.

OPERA: Začetek ob 20.

Torek, 9. junija: Lucija di Lammermoor. Red B.
Sreda, 10. junija: Vesela vdova. Red Četrtek.
Četrtek, 11. junija: Ščufiški brivce Izven. Cene od 30 din navzdol.

Petek, 12. junija: Produkcija operne šole Državnega konservatorija. Cene od 15 din navzdol.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 9. junija: Mladi gospod šef. Gostovanje ljubljanske drame.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 9. junija: 12 Koncertne suite (plošče), 12.45 Vremenska napoved, poročila, 13. Napoved časa, obljava sporeda, obvestila, 14. Vremenska napoved, borzni tečaj, 15. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, obljava sporeda, obvestila, 15.30 Naz. ura; Novele, kakršna so iz kakršna bi morala biti (Stojanovič iz Belgrade) 15.50 Delibos: Sylva baletna suita (plošče), 16.10 Zgodovina naše gostilničarske obrti (Rudolf Dostal), 16.30 Ruske pesmi, ruski ples (igra in poje zbor balalaiki »Ruslan« 21.30 Spomini na Španijo (plošče), 22. Napoved časa, vremena, poročila, obljava sporeda, 22.15 Za ples in zabavo (Radijski jazz).

Drugi programi:

Torek, 9. junija: Belgrad I.: 20 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda«. Belgrad II.: 14.05 Mariborjevo predavanje »Severno Primorje«. — Zagreb: 20 Prenos opere »Dunaj« 20. Dunajske glasbe, 22.10 Sodobna poljska komorna glasba. — 23.15 Plesna glasba. — Rudolfska: 19.30 Verdijevo opera »Ples v muckah«. 22.40 Ciganska glasba. — Trst-Milan: 20.45 Morskega opera »Boris Godunov«. — Rim-Bar: 17.15 Citre. 20.45 Shawova igra »Pygmalion«. — 21.15 Plesna glasba. — Praga: 19.30 Verdijevo opera »Rigoletto«. — 22.15 Vagnerjeva klavirska sonata. — Bratislava: 19.10 Ljudski koncert, 21.15 Novokavne pesmi, 20.40 Izra. Zodi. jeva mnska. 21.30 Saint-Saensov violinski koncert, 22.30 Plošče. — Pariz: 19. Laska glasba, 21.30 Schumannov klavirski trio, 22.40 Plesne plošče. — Bratislava-Stuttgart-Monako: 20.10 Pesem okoli svet.

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE

PRISTNA, ZDRAVA ZRNATA KAVA NAJFINEJŠE KAKOVOSTI, ZAJAMČENO OPROŠČENA KOFEINA

Znaki gospodarskega izboljšanja

Uspeh letošnjega velesejma

Sestnajsti ljubljanski velesejem je za nami. Letos se je vršil velesejem v razmeroma ugodnejših razmerah kot prejšnja leta. V našem gospodarstvu se že kažejo prvi znaki izboljšanja. To se je videlo na velesejmu, ko je bil ves razstavljeni se je videlo na velesejmu, ko je bil ves razstavljeni prostor, ki ga je nad 40.000 kv. metrov, zaseden, a niso več dobile prostora. Poleg tega pa je v kupčijem oziru velesejem dobro uspel in so bili razmeroma dobri posli zabeleženi v številnih strokah.

Skupno je bilo na velesejmu nad 700 razstavljajcev, od česar je bilo 204 inozemskih tvevdk. Razstavljajci so bili največ iz Slovenije, pa tudi iz ostalih pokrajin države. Od inozemskih razstavljajcev je omeniti posebno Grčijo, ki je združila v posebnem paviljonu 51 tvevdk z najznačilnejšimi grškimi proizvodi in katere razstava bo pripomogla k poglobitvi gospodarskih stikov z našo državo.

Ko že govorimo o posebnih razstavah, moramo na prvem mestu omeniti gostinsko razstavo, ki je bila kot prva te vrste prirejena po Zvezi gostilničarskih obrti v Ljubljani. Ta razstava je našim ljudem nazorno pokazala, kaj se mora vse narediti za povečanje našega ljujskega prometa, ki ga bomo pritegnili in razvili le tedaj, če bomo imeli moderno in udobno urejene gostinske obrate.

Društvo Živalca je tudi letos priredilo svojo običajno razstavo najlepših malih plemenskih domačih živali. Društvo je z razstavo doseglo svoje namene.

V okvirju velesejma je bila tudi gospodinjstva razstava, pa modna revija, pri kateri je bilo stalno dovolj obiskovalcev. Letošnji konferencier na modni reviji g. Daneš se je dobro izkazal ter so ga vsesplošno hvalili.

Poslovni uspehi

Razstavljeno blago je bilo razdeljeno v naslednje glavne skupine: strojna in kovinska industrija, fina mehanika, fotografija, radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjawa. Avtomobili, motorna kolesa, bicikli, vozovi, športne potrebščine. Poljedelski stroji in orodje. Lesna industrija: po-

Organizacija lesnega gospodarstva

Dne 5. t. m. je bil v Belgradu prvi redni občni zbor Osrednjega odbora lesne industrije, na kateri je podal predsednik g. Ulmanski poročilo, iz katerega posnemamo:

Veliki cilj, ki ga je postavil odbor, je reševanje in napredek lesnega gospodarstva. Sredstvo za doseg tega cilja je premissena akcija vseh merodajnih faktorjev, naslonjena na dosledno izvedeno organizacijo lesnega gospodarstva v državi, torej dirigirano gospodarstvo. Na tako etališče silijo naše lesno gospodarstvo splošne gospodarske, pa tudi politične razmere na svetu. Povsod se grupirajo sile in neorganizirani posamezniki ne morejo več delati, ker ga pogazijo velike in močne organizirane sile.

Dirigirano gospodarstvo je velikega pomena, kar se je pokazalo posebno pri zadnjih pogajanjih s Španijo. Nikdar ne bi dosegli takih uspehov, če naši delegati ne bi bili v stanju operirati s kontrolo uvoza. Iluzorno je v današnjih razmerah govoriti o neki svobodni trgovini, ki je nikjer ni več. V mednarodni izmenjavi dobrin bomo morali slediti drugim, ker se ne moremo boriti proti vsem. Ni točno, da obstoja v Angliji popolna svoboda v gospodarskem življenju. Baš v lesni stroki obstoja v Angliji zelo močna organizacija, ki čeprav nima uradnega značaja, dirigira vso uvozno lesno trgovino. V našem lesnem gospodarstvu ni moč izvesti ostre diferenciacije na interesne kroge mehkega in trdega lesa, ker so interesi obbe skupin preveč prepleteni med seboj.

hištvo, pletarstvo, šetarstvo, igrače. Tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo, vezivo, čipkarstvo, cerkvene potrebščine. Usnje in konfekcija. Papir, pisarniške potrebščine. Kemična in živilska industrija. Stavbna industrija, glasbila. Staklo, porcelan, keramika, bižuterija. Razno.

Razdeljeno po posameznih banovinah so se sklepale kupčije takole:

Avtomobili, motorji, bicikli, vozovi: dravska, primorska. Fina mehanika: dravska, savska, primorska, vardarska. Fotografija: dravska, primorska, kovinska industrija: dravska, savska, primorska, vardarska, dunavska. Glasbila: dravska, savska, primorska. Papir, pisarniške potrebščine: dravska, savska, primorska, moravska, Belgrad. Pohištvo: dravska, primorska, savska, drinska, Belgrad. Poljedelski stroji in potrebščine: dravska, primorska, savska. Pletarstvo: dravska, savska, primorska, dunavska, Belgrad. Sport: vse banovine. Stavbna industrija: dravska, savska, Belgrad, primorska. Male živali: dravska, savska, primorska, vardarska, dunavska, Belgrad. Tekstilna industrija: vse banovine. Usnje in konfekcija: vse banovine. Kemična in živilska industrija: vse banovine.

Obisk letošnjega velesejma je sicer trpel zaradi več dni trajajočega neugodnega vremena ter je mogoče malo zaostajal za lanskim. Toda zadnje nedelje je bil naravnost rekorden ter je tako izboljšal končne uspehe. Skupno moremo po predvidni cenitvi reči, da je letošnji velesejem obiskalo okoli 90.000 ljudi. Po dobljenih informacijah je bilo kupcev in resnih interesentov zelo veliko: približno 18-20%.

Številni so bili tudi obiskovalci iz drugih banovin, pa tudi iz inozemstva. Posebno veliko je bilo inozemskih obiskovalcev iz Avstrije, Italije, Madjarske, Grčije, prišli pa so tudi iz Švice, Češkoslovaške in Nemčije.

Jesenski velesejem

Jesenska razstava bo od 29. avgusta do 1. septembra. Na njej bo prirejena velika I. vse državna lesna razstava, za katero se že vrše velike priprave.

Med glavnimi krivci sedanjih razmer v lesni stroki je njena neorganiziranost.

Govorilo se je, da mednarodni sporazumi o reguliranju izvoza lesa niso dali nobenih rezultatov. To netočno trditve ovzre kopenhaski sporazum od novembra lani, ki je dovedel do stabilizacije in znatnega izboljšanja cen na trgu severozapadne Evrope za mehki les. Naše stremeljenje gre za tem, da se sličen sporazum doseže tudi za države ob Sredozemskem morju. Toda tega se ni dalo izvesti, ker nismo imeli organizacije, ki bi lahko garantirala za izvrševanje prevzetih obveznosti.

Naša gospodarska politika je pod upravo vlade dr. Stojadinovića šla v dobro smer. Gospodarska vprašanja so prišla naprej in to morajo gospodarski ljudje uvaževati in pozdraviti ter s svoje strani pomagati akciji, ki gre za pospeševanje naše gospodarske delavnosti. Potrebno je samo, da se dobre tendence te politike tudi nadalje izdelajo in dovedejo do svojih logičnih posledic. Ne sme se ostati napol pota.

Nato je dr. Ulmanski analiziral stanje važnih trgov za naš les. Posebno pozornost je po njegovem mnenju treba posvetiti angleškemu trgu, ki more absorbirati znatne količine tudi našega mehkega lesa. Toda naše manjše trdke se na tem trgu ne morejo pojavljati posamezno, da pa bi mogle priti tudi na ta trg, se morajo organizirati in nastopiti skupno.

Debata je pokazala edinstvo vseh delegatov v tem, da je potrebna čimprejšnja organizacija našega lesnega gospodarstva in so bile v tem smislu poslane tudi predstavitve na posamezna v pošto prihajajoča ministristva.

Pri volitvah je bil za predsednika soglasno izvoljen dr. Ulmanski, za prvega podpredsednika ing. Milan Lenarčič, za tajnika pa ing. Dubravčič.

Glasba: Feliks Mendelsohn in Wolf Korngold

Po Shakespearovi odrski komediji je zrealiziral

Maks Reinhardt

najlepšo filmsko umetnino sedanosti.

KINO SLOGA

Telefon 27-30

Blagajniški zapiski

Kot znano, je bila prva tranša 200 milij. din blagajniških zapiskov izdana v dobi od 26. februarja do 3. junija in da je bil rok izplačila za te trimesečne zapiske od 26. maja do 3. junija. Od 200 milij. zapiskov je bilo izplačano v gotovini 40.145.000, 159.365.000 din pa so vpisali stari lastniki na novo za blagajniške trimesečne zapiske. Poleg tega se je vpisalo na novo zapiskov za 40.145.000 din, kolikor je bilo starim lastnikom izplačano v gotovini. Za plačilo pa ni bilo prijavljenih skupno 490.000 din. Tako znaša emitirana vsota zapiskov 200 plus 100 milij., kolikor je znašala prva, potem pa druga tranša, ki je bila vpisana od 20. aprila do 14. maja. Od 20. julija do 14. avgusta dosepejajo v izplačilo blagajniški zapiski, izdani v drugi tranši.

Največji del zapiskov so vpisali denarni zavodi, ki razpolagajo z znatnimi vsotami gotovine.

Z ozirom na uspeh, dosežen s trimesečnimi zapiski, nameravajo sedaj izdati še polletne in enoletne zapiske. Trimesečni zapiski bi se nadalje obrestovali po 4%, polletni in enoletni pa nekoliko višje. To pomeni, da se bodo obrestovali po okoli 5%, dočim sedanji nosijo 4,6%. Kot je razvidno iz pisanja belgrajskih listov, se namerava v ta namen izdati še za 200 milij. zapiskov, tako da bo skupna vsota znašala, kot je določeno v tozadavni uredbi, 500 milij. din. Verjetno je, da bodo že lastniki sedanjih trimesečnih zapiskov imeli ob roku zamenjave od 20. julija do 14. avgusta priliko nakupiti polletne in enoletne zapiske.

Poudariti moramo še, da kljub možnosti diskonta pri privilegiranih zavodih ni prišlo do skoro nobenega diskontiranja.

Lesna razstava na velesejmu

V soboto popoldne se je v prostorih uprave Ljubljanske velesejma vršila širša konferenca pripravljalnega odbora za jesensko razstavo lesa in lesnih produktov na velesejmu. Konferenci je predsedoval g. dvorni svetnik Rustja, udeležili pa so se je poleg odposlanc ministrova za trgovino g. inspektorja Kraljevića, g. ravnatelja velesejma dr. Dular, g. direktor šumske direkcije ing. Božič, reiserent kmetijskega oddelka pri banki upravi g. ing. Simonić, delegat tehničnega oddelka banske uprave g. ing. Čulak, g. arh. Mesar in številni drugi strokovnjaki. Namen jesenske razstave lesa je predvsem, da se zainteresira širša javnost in producenti v naši državi ne le za tehnično uporabo lesa, ampak tudi za njegovo kemično uporabo. Znano je, da se dandanes les uporablja ne le kot gradbeni material, ampak da se v mnogih državah na zapadu izdeluje tudi sladkor, čokolada in druga živila, svila, in sukno iz lesa. Zelo se tam propagira tudi predelava motornih vozil na bencinski pogon v vozila na pogon z lesnim plinom. Zanimivo je pri tem ugotoviti dejstvo, da naša merodajna oblast delujejo baš v nasprotnem smislu, kajti na primer trošarina na pnevmatike vozil na pogon z lesnim plinom znaša dvakrat več, kot pri vozilih na bencinski pogon, — da o popolni brezbriznosti za zainteresiranje producentov avtomobilskih motorjev, naj bi izdelovali motorje na plin, sploh ne govorimo. Če pomislimo, da je naša država zelo bogata na lesu in da smo potrošili mnogo milijonov za uvoz bencina in nafte za pogon motorjev, sprevidimo jasno škodljivost takega postopanja. Jesenska razstava, ki jo pripravlja odbor strokovnjakov iz cele države, ob sodelovanju vseh merodajnih oblasti, bo zelo zanimiva, kajti predstavila bo v praktični luči, kaj vse je mogoče pridelati iz lesa in njegovih odpadkov in v kake tehnične svrhe se more les izkoristiti. Obenem pa nam bo dokazala, da smo se tudi mi, sicer nekoliko pozno, zavedli velikega bogastva, ki ga predstavljajo naše prostrane šume v Sloveniji, Bosni, Hrvatski in drugod. Ako se bodo še našli podjetni ljudje, potem ne bo odpadel samo ogromni izdatek osmih milijonov dinarjev za iz inozemstva uvožene lesene izdelke, ki bi jih lahko sami doma izdelali, ampak še mnogi drugi.

Bilanca Drž. hip. banke

Bilanca Državne hipotekarne banke za 30. april izkazuje tele postavke (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih postavke z dne 31. marca 1936):
Aktiva: gotovina in blagajniški zapiski Narodne banke 550,2 (565,63), posojila: hipotekarna 2102,34 (2117,35), komunalna 780,1 (705,05), vodnim zadrugam 80,07 (80,12), meničnih hipotekarna 106,1 (105,30), domače menice 57,36 (66,7), lombardna 136,85 (132,16), nepremičnine 216,8 (208,74), tek. račun fin. ministristva 553,5 (573,0), razni tek. računi 151,4 (149,0), odkupljeni efekti 198,7 (194,4), efekti rez. fonda 175,2 (173,0), efekti amortizacijskega fonda 9,4 (9,1), razna aktiva 88,64 (68,7).

Pasiva: samostojni fondi 341,7 (350,3), fondi in glavnice javnih ustanov 1472,2 (1468,1), hranilne vloge 1168,4 (1154,4), vloge na tek. računih 319,2 (267,34), rez. fond 158,46 (155,6), amortizacijski fond 42,8 (42,7), zastavni listi in obveznice v obtočju 811,16 (811,16), predjudni tujih bank 130,4 (130,4), tek. račun fin. ministristva 111,05 (127,1), razni tek. računi 415,9 (434,1), razna pasiva 234,8 (207,2).

Iz tega je razvidno v aprilu predvsem povečanje vlog na tekočih računih, pa tudi nastale hranilne vloge so narasle. Vsa nova došla sredstva je banka porabila za nova komunalna in slična posojila, katerih postavka je v aprilu narasla za 75,95 milij. Din. V večji meri so se zmanjšale hipotekarna in menična posojila. Zadolžitve finančnega ministristva se je zmanjšala, pa je bilo zmanjšanje deloma kompenzirano z zmanjšanjem naložb finančnega ministristva pri banki.

Poštna hranilnica v maju

Število vlagateljev se je pri Poštni hranilnici v maju povečalo za 3865 na 381.078 oseb, vloge pa so se povečale za 3,34 na 896,32 milij. din.

V čevkem prometu je število računov naraslo za 80 na 25.765, vloge pa so se ponovno zmanjšale od 1127,3 na 1092,7 milij. din.

Promet je znašal na računih 5502,9 (aprila 5637,4) milij., od tega brez gotovine 52,84 odst. (aprila 54,98 odst.).

— o —

Odlag. plačil. Ministristvo za kmetijstvo je dovolilo Kmetič-delaški hranilnici in posojilnici v Trbovljah r. z. z. n. z. odlog plačil za šest let od 24. oktobra 1935 dalje. Odlog velja za dolgovce od 5. septembra dalje. Obrestna mera za stare vloge se odreja na 2% — Isto ministristvo je dovolilo Kmetički hranilnici in posojilnici r. z. z. n. z. Videm-Dobrepolje, odlog plačil za tri leta, računajoč od 24. oktobra 1935. Obrestna mera za stare vloge se odreja na 3 in pol % brutto.

Obrtna banka v Ljubljani objavlja bilanco za 1935, iz katere je razvidno, da znašajo pri glavnici 0,4 milij. vloge 5,16 (6,05), upniki pa 1,15 (0,65), reeskont pa se je znižal od 0,49 na 0,41 milij. Din. Od vlog je 0,1 milij. novih. Med aktivni se je povečala gotovina, nadalje vrednostni papirji in nepremičnine, zmanjšali pa dolžniki. Poslovanje za 1935 izkazuje 0,007 milij. izgube, dočim je znašal prenos dobička iz 1934 0,032 milij. Din.

Občni zbori. Prometna banka 22. junija ob pol 16, Prometni zavod za promet 22. junija ob 11, Vzajemna zavarovalnica 7. julija ob pol 16.

Novi delniški družbe. Podjetja Bajlonovega koncerna se bodo sedaj pretvorila v delniške družbe, in sicer te-le: Milin Bajloni, glavnica 4 milij. (v delnicah po 1000 din), od tega aport trdke Ignjata Bajlonija sinovi 3,9 milij. din; Pivovarna Bajloni, glavnica 20 milij. din v delnicah po 1000 din, od tega aport 19,9 milij.

Pri teški stolici

napetosti, glavobolu vsled zaprtja očisti ena do dve čaši naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode prebavne organe **Franc-Josefovo** vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15486, 25. V. 35.

Borza

Denar

Dne 8. junija

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8,95-9,05, na zagrebški borzi pa se je uvrstil na 8,91-9,01, na belgrajski pa na 8,9317-9,0317. — Grški boni so notirali v Belgradu 28,65-29,35. — Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 249,20-250,80. — Španska pezeta je beležila v Zagrebu 6,82 blago.

Nemški čeki so v Ljubljani neznatno popustili na 13. 87-14,07, v Zagrebu na 13,7350-13,9350, za ultimo junija in medio julija 13,50-13,70, za ultimo julija pa 13,45-13,65. V Belgradu so beležili nemški čeki 13,7524-13,9524.

Ljubljana. — Tečaj s primom. Amsterdam 10 h. gold. 2979,92-2994,52 Berlin 100 mark 1756,08-1769,95 Bruselj 100 belg. 744,00-749,96 Curih 100 frankov 1424,22-1431,20 London 1 funt 220,62-222,67 Newyork 100 dolarjev 4376,06-4412,38 Pariz 100 frankov 290,25-291,69 Praga 100 kron 182,20-183,30

Curih. Belgrad 7. Pariz 20,365, London 15,44, Newyork 308,625, Bruselj 52,325, Milan 24,35, Madrid 42,20, Amsterdam 209, Berlin 124,50, Dunaj 56,60, Stockholm 79,60, Oslo 77,00, Kopenhagen 68,925, Praga 12,80, Varšava 58, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Carigrad 2,45, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,805, Buenos-Aires 0,855.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 82-84, agrarji 45-47, vojna škoda promptna 357-359, begluške obveznice 68-70, 8% Blerovo posojilo 83,50-84,50, 7% Blerovo posojilo 73,50-74,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 84,50-86.

Zagreb, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 81,50 denar, agrarji 48,50 blago, vojna škoda promptna 357,50 denar, begluške obveznice 67,75-68,50, 8% Blerovo posojilo 83,50 denar, 7% Blerovo posojilo 73,50-74,50 (74). — **Delnice:** Priv. agrar. banka 227-230, Trboveljska 125 den., Isis 23 blago, Osj. sladk. tov. 145 blago.

Belgrad, državni papirji: 7% investicijsko posojilo 82-83, agrarji 48-49 (48,50), vojna škoda promptna 357,50-358,25 (358), begluške obveznice 67,50-68; 66,25-66,75, 7% Blerovo posojilo 73,50 denar (73,75). — **Delnice:** Narodna banka 6380 bl. Priv. agrarna banka 227,25-228 (229, 227).

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: bč. okol. Sombor 117-119, bč. ladja Tisa 123-125, bč. ladja Begej 122-124, slav. 119-121, bč. in srem. 118-120, ban. 117-120, Oves neizpr. Rž in ječmen ne notirata. — **Koruz:** bč. srem. in ban. 99-100, bč. ladja Dunav in Tisa 98-100, Moka: bč. in ban. og. in og. 192,50-202,50, st. 2 172,50-182,50, st. 5 152,50-162,50, st. 6 132,50-142,50, st. 7 112,50-122,50, st. 8 100-102,50. Fižol ne notira. Otrobi neizpr. Tendence mirna. Promet srednji.

Kulturni obzornik

Dom in svet št. 3-4

Izšla je dvojna številka te slovenske katoliške revije z odlično vsebino. Na prvem mestu moramo opozoriti na leposlovje, ki je v tej številki predstavljeno z močnimi, v današnjem času nenavadnimi deli, tako v prozi kakor tudi v pesmi. Anton Vodnik priobčuje dve novi pesmi, ki jih je sicer že bral na recitacijskem večeru v Drami, pa se zdaj v tisku bolj dojmita bralcev ter pričata, da je ohranil svojo polno pesniško moč in izraz (iz pomladnih pesmi, Mrtvi sosedje). Njegova pesem se je nagnila k zemlji, k njenim lepotam in vsebini ter predstavlja v smeri novega duhovnega pojmovanja narave in množične zveze z domačo preteklostjo povsem sodobno pesem. Posebej pa moramo ob tej priliki poudariti zrelost in svobodo, duhovitost in plastiko pesnika Jožeta Udoviča, ki zdaj vstopa prvič v reviji pred slovensko občinstvo. Njegove pesmi (Prerokovanje, Zalostinka kruhu, Besedi ljubezni) so poglne iz onega duha in pesniškega načina, ki je značilen za pesem B. Vodnika pred njegovim cinizmom, pa je pesnik takoj v svojih prvencih pokazal veliko osebnostno moč in pesniško silo. Te njegove pesmi moramo šteti poleg Faturjevih za najboljše plodove najmlajšega rodu. — V prozi se odlikuje novela Nar-te Velikonje: Na hodniku, z istim motivom in na isti realističnopsihološki način oblikovano vsebino kot njegova lanska »Na kliniki. Ti ostro oblikovani epično dramatični preseki iz živčnega

bolnišnice spadajo nedvomno med najboljše Velikonje stvari. France Bevk pa je priobčil prvi del svoje tragične idile iz delavskega življenja »Menec«, ki se bo še nadaljevala, pa že v svojem začetku kaže toploto čustva in tragiko socialnih razmer. — Prav tako bogat in pomemben za sodobno duhovno oblikovanje predstavlja tudi esejističen del, ki ga začelja Edvard Kocbek s študijo o francoskem pisatelju Peguyju, temu socialistu, ki je konvertiral pred vojno in padel kot eden prvih v njej, ter je predstavnik tistega rodu, ki se povsod bori za resnico in pravico ter za duhovno podobost sveta. Etbin Boje je v sestavku »Osebnost in stil« podal nekaj osnovnih misli k problematiki današnjega kulturnosti, namreč oznako dveh »linij« v človeku: kolektivnega in individualnega izživljanja, ter njun pomen za kulturo. Pravilno teži k skladju med obema polaritetama ter tirja za pravo kulturno tvornost samo osebnosti, ki pa mora biti individualno duhovnega značaja. Na podlagi knjige filozofa D. Hildebranda razbira nakazuje med liturgijo in osebnostjo, ter ob njih nakazuje slovensko sodobno religiozno problematiko kot trenje med »kolektivnejšim petrovskim razmerjem do Cerkev ter osebnostnejšim pavlovskim odnosom do Boga«, kar vse pa se da izenačiti v liturgiji. Članek je tako nov tehten donesek k mladinškemu vprašanju. Niko Kuret, ki je v prejšnji številki označil nov preporod katoliškega kolektivnega igranja, nadaljuje v tej številki razpravo »Rojstvo igranja iz novega skupnostnega čuta« ter prikazuje rast in način nove kolektivistične igre v Sovjetski Rusiji, ki predstavlja drugi, materialistični tečaj sodobnega skupnostnega igranja. Članek je zanimiv ter nam da dober prežet

in podoba novih teaterskih teženj. France Tersegla v nadaljeval esej o evropskem »Propadu ali prerodu«, kjer v svojem optimizmu veruje v novo duhovno sintezo Evrope v smislu duhovnega enotnega moralnega reda, ki ga ohranjuje le krščanstvo v sebi, ter podalno živi tudi v dobah, o katerih bi mislili, da so krščanstvu popolnoma nasprotni. Evropska kultura bo prav zato, ker ni mehanizem, temveč organizem, po zakonih narave zanihala zopet k svoji tradiciji, ter ustvarila novo duhovno enoto, ki bo seveda povsem nova, obogatena po vseh, tudi negativnih skušnjah. V svojih mislih se naslanja na filozofa Reynolda, dočim polemizira z nizozemskim kulturnim filozofom Hui-zingem, ki je kljub poudarjenemu optimizmu, vendar le velik črnogledec. — V razgledniku so napisali ocene: J. Šile o Zorčevih »Stičkih menihih«, ob katerih je opozoril na nove stilске posebnosti, Rožencelovih »Pravljicah« ter Gončarovega »Oblomova«; Janez Logar oceno Biograf-skega leksikona, Ant. Terstenjak Derganevega »Svetozora«, St. Gogala Zimmermannove knjige »Filozofija i religija«, St. Mikuš Stetelove »Umetnostne zapadne Evrope«, Stele Karlov-skega »Slovenskega ornamenta« in Murkove brošure »Les études slaves« ter zbornika v proslavo slovenskega slikarja Jara Hilberta, ki so ga izdali Francozi. — Vilko Ukmar je napisal pregled opernega dela v sezoni 1935-36. — V zapiskih so najprej dodani stavki, ki so izpadli v prejšnji številki v Grčevem članku o »Cerki in osebnosti«, nato pa piše St. Vuk o »spojnosti katoliški italijanski književnosti«, Peter Malec pa nadaljevanje o »Maksu Reinhardt kot režiserju«. S tem se ta dvojna številka tudi zaključuje. td.

Popolni sončni mrk

19. junija bodo opazovali v Rusiji znanstveniki vsega sveta

Letošnjega 19. junija bodo po nekaterih krajih naše zemlje opazovali popolni sončni mrk. Ta popolni sončni mrk bo viden od Črnega morja tja do Habarovska ob reki Amur. Znanstveniki vsega sveta se že nekaj let pripravljajo, da bi ta sončni mrk opazovali. V Rusijo je na potu že 36 znanstvenih ekspedicijskih iz vseh strani sveta. Njihova edina naloga bo, da preiskujejo vse pojave, ki bodo v zvezi s popolnim sončnim mrkom.

Ker napovedujejo za takrat zelo lepo vreme in so tudi prometne zveze s tistimi kraji, po katerih se bo vlekla mesečeva senca, zelo dobre, je zelo verjetno, da bodo tudi uspehi teh ekspedicijskih zelo veliki. Te velike znanstvene priprave 36 ekspedicijskih bodo seveda požrle mnogo denarja. Pri teh preiskavanjih bo udeleženo 25 ruskih in 11 inozemskih ekspedicijskih.

Mesečeva senca se bo najprvo dotaknila zemlje ob obali Sredozemskega morja, odkar se bo potem čez Grčijo in Malo Azijo premikala proti Rusiji do Tuapse ob Črnem morju. Tukaj nastopi popolni sončni mrk ob 7 zjutraj ter bo trajal 90 sekund. Sonce bo ob tem času stalo 26 stopinj nad obzorjem, kar bo zelo olajšalo znanstveno opazovanje, če seveda kak oblak ne bo nagajal. Čim bolj pa se bo senca premikala proti vzhodu, tem bolj bodo ugodni pogoji opazovanja. Najbolj ugodno pa bo opazovanje v Kamsku, vzhodno od Jeniseja, kjer bodo celih 151 sekund lahko opazovali popolni sončni mrk. Tukaj bo sončni mrk najbolj popoln.

Mesečeva senca se bo z naglico 50 kilometrov na minuto premikala čez severni Kavkaz, Povolžje, Orenburg, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Bajkalsko jezero tja proti Daljnemu vzhodu, dokler ne bo za japonskim otočjem izginila v Tihem oceanu. Tam, kjer ne bo polnega mrka, bodo lahko gledali sonce le kakor ozek srp. Ta sončni mrk bodo prihiteli gledati znanstveniki iz univerz in observatorijev Združenih držav Severne Amerike, Anglije, Francije, Japonske, Italije, Češkoslovaške, Poljske in Sovjetske Rusije. Seboj bodo prinesli in pripeljali vse mogoče instrumente in aparate.

Ena izmed dveh ameriških ekspedicijskih, z zvezdarne Harvard College in z tehnološkega zavoda v Massachusetts, se bo nastanila v Ak Bulaku, 360 kilometrov severno od Kaspiskega morja. Ta bo morala opazovati zlasti to, kako so sestavljeni plini, ki delajo venec okoli sonca in ki dajejo svetlobo, katere doslej še niso mogli ugotoviti, kakšna je. Med mrkom bodo fotografirali sonceven venec, da bodo preiskali spremembe, katere bodo nastale zaradi mrka.

Druga ameriška ekspedicijska sestavljajo znanstveniki ameriške zemljepisne družbe ter univerze Georgetown, ki bodo imeli nalogo z barvnimi filmi slikati barve te svetlobe od infra rdeče do ultra vijolentne. Specialni filtri bodo napravili več posnetkov, da bodo preiskali takozvani »bliskovni spektrum«^c v hipu popolnega mrka.

Angleški znanstveniki so se nastanili v Omsku. Postavili so cel laboratorij, ki bodo z njegovo pomočjo preprečili, da bi temperatura vplivala na občutljive opazovalne instrumente. To skupino vodi prof. I. A. Carroll z univerze Abdeen. Ta ekspedicijska hoče preskusiti novo teorijo o postanku sončnega venca in preiskati nov material o kromosferi.

Poleg teh se bo odlikovalo še 25 ruskih ekspedicijskih, izmed katerih eno bo poslala sovjetska akademija znanosti. Njena naloga bo preizkusiti Einsteinovo teorijo relativnosti. Moskvska ekspedicijska se bo nastanila v Habarovsku, kjer se bo sončni mrk začel ob 3 popoldne in bo trajal 132 sekund. S pomočjo posebnega aparata, ki ga je bil v ta namen izdelal ruski profesor Mihajlov, bodo

zmerili svetlobne žarke, ki prihajajo od zvezd, če so se morebiti na svoji poti kaj premaknili.

Poleg tega bodo pa ruski znanstveniki uporabljali posebna letala z astronomskimi fotografskimi aparati, da bodo popolni sončni mrk slikali in opazovali iz višine 6-7 km, kjer je ozračje brez prahu, ki sicer na zemlji lahko slabo upliva na občutljive merilne aparate. Iz Krasnojarska v Sibiriji se bo dvignilo eno letalo, blizu tam pa drugo. Na krovu vsakega letala bodo štirje posebni instrumenti, izmed katerih bo eden meril svetlobo sončnega venca. V severnem Kavkazu bodo spustili več kakor 9 km visoko zrakoplov, ki bo iz te višine filmal sončni mrk v posameznih delih. Poleg tega bodo filmali tudi premikanje mesečeve sence čez zemeljsko površino.

Čudovita pevka

V avstralskem mestu Sidney živi 18 letna prodajalka Neli Sheridau, katero so strokovnjaki razkrili za nenavadno pevski talent. Po mnenju stro-

kovnjakov ima najvišji sopran na svetu in tako obsežen glas, da z njimi doseže 3 in pol oktave. Njen glas je precej višji, kakor pa je bil glas slavne pevke Lukrecije Aguijara, katere je v Mozartovem času slovela kot »najvišji sopran sveta«.

»Očka, zakaj pa imajo žirafe tako dolge vratove?»

»Ker se hranijo od listov, katere obirajo z dreves.«

»Zakaj pa so listi tako visoko na dravju?»

»Zato, da se žirafam ni treba sklanjati.«

SLOVENE^c

pred 60 leti:

V četrtek 8. junija 1876.

Na Srbskem se govori in piše povsod le o vojski. Prvo besedo ima vojni minister. Strune med Belgradom in Carigradom so zelo napete, ker Srbija zadnjega tributa ni plačala. Turki še vedno prestopajo srbske meje, menda bolj zato, ker so lačni, da kaj živeža vpleni, kakor iz drugih vzrokov.

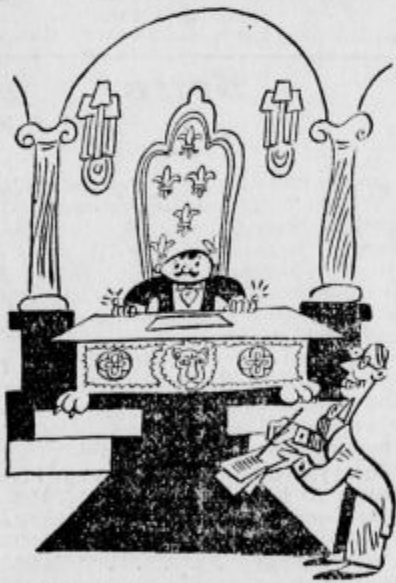
Turški prejšnji sultan je vendar mrtev. Oficijozni listi zdaj trdijo, da se je sam umoril, namreč žele si s škarnimi prestrigel. Ali kdo bo to verjel, če tudi bere na spricu podpisane 19 turških zdravnikov! Vsak bo namreč prepričan, da so Turki svojega sultana zadavili in da je njegov naslednik Murad V. za ta umor moral vedeti. — Sram naj bo vsakega, ki drži za ljudni, kateri najvišjega svojega vladarja umoré!

Politični pregled.

Razne reči.

— Kako začenjajo narodni pevci hercegovinski in bosenski svoje pesmi. Narodni pevci, kateri v vsakiških taberih, po vaseh in ob cestah opevajo slavne čine srbskih junakov iz minulih časov in iz sedanjega vstanka, začenjajo sedaj svoje pesmi s tem-le uvodom:

»Sve u slavu Boga velikoga,
i u zdravlje cara moskovskega,
i u zdravlje od dva srbska kneza,
Petrovića i Obrenovića,
Knez Nikole i Milana mlada.
Da jim Bog da zdravlje i veselje!
Amin, Bože i Bogorodice,
i sultanu pukla džigerica (žolč)!«

Novi generalni direktor časnika: »To tvojo lepo pozicijo, dragi gospod, sem dobil radi svoje pridnosti, svojega talenta, svoje vztrajnosti, svoje sposobnosti... in pa, ker sem se poročil s hčerko našega predsednika.«

Pri gozdnem požaru 5 mrljev. V severno-ameriški zvezni državi New-Yersey je požar uničil 80 kvadratnih milj gozda, čeprav je 2000 vojakov omejevalo ogenj. Pri tej priliki je bilo 5 mrtvih.

Kako so popotovali

pred 100 leti v Ameriko

Sedaj, ko se popotniki v dobrih 4 dneh na najbolj slovečih in elegantnih parnikih lahko prepelejo iz Evrope v Ameriko, ta pot ni prav nobeno junaštvo več. Štiri dni brezskrbnega življenja na parniku, na katerem si deležen vseh udobnosti! Čisto nekaj drugega pa je bilo popotovanje iz Evrope v Ameriko pred 100 leti, ko je l. 1840 prvi Cunardov parnik »Britania«^c preplul Atlantski ocean. Med popotniki tega parnika je bil tedaj tudi pisatelj Charles Dickens. Mož takrat z drugimi svojimi popotniki vred ni mogel slutiti, kako se bodo čez slabih 100 let popotniki na parnikih iste družbe vozili v Ameriko. Ko bi bili to vedeli, bi bili mnogo težje prenašali težave in tegobe tedanje vožnje.

Tedanje popotovanje je bila prav ropotajoča zadeva. Pisatelj Dickens popisuje to reč takole: »Vsaka deska in vsak lesen opaz je hrščal in škripal. Zdelo se mi je, kakor da bi bila ladja spletna iz vrbovih šib. Včasih se mi je dozdevalo, da slišim prasketanje gorečega suhega dračja.« Deli jader, ki so se odtrgali, so padali na krov. Kadar je bilo slabo vreme, so valovi metali »Britanijo«, ki je bila 1000 ton velika, kakor orehovo lupino. Dickens pripoveduje, da je večkrat med strašnim ropotom popadala posoda z miz na tla. Nekoč je udaril na ladjo ogromen val, ki je razbil rešilni čoln, edini, ki ga je »Britania«^c vozila s seboj. Obenem je pa ta val vzel s seboj tudi vso krmarijevo pregrado. Vsakdo, ki je med dolgo vožnjo hočeš nočeš kdaj moral priti na krov, je bil deležen brizganja vode, katero je metalo okrog sebe veliko ladijsko kolo.

K vsem tem težavam pa je prišla morska bolezen, katere je nekatere popotnike strašno prijel. Vse te težave je bilo treba dolgo časa prenašati. »Britanija«, ki je vozila med Liverpoolom in Bostonom, je imela le »hitrost«^c 8,5 vozlov. Kaj to pomeni, naj pove primera, da najhitrejši parnik, francoska »Normandie«, vozi 30 vozlov na uro.

Iz listega časa pa imamo na razpolago še druga poročila o popotovanju čez Atlantski ocean pred 100 leti. L. 1837 je odplul iz Liverpoola proti New-Yorku parnik »Diamond«, ki je imel na krovu 180 popotnikov. Ta pot od Liverpoola do New-Yorka je potrebovala natančno 100 dni. Med potjo je dobesedno za lakoto umrlo 17 popotnikov v takozvanem medkrovju, kjer so se vozili najrevnejši ljudje. Siromaki so za tako dolgo pot vzeli s seboj premalo živeža, na ladji pa takrat za prehrano popotnikov v medkrovju niso tako skrbeli kakor danes. Šele proti koncu prve polovice preteklega stoletja je izšla angleška postava, ki je velevala lastnikom popotniških ladij, da morajo popotnikom medkrovja oskrbeti vsaj moke in surovega krompirja.

Sicer pa dolga vožnja parnika »Diamond«^c ni edina iz tiste dobe. Večkrat se je dogajalo, da so popotniki na svojem parniku odpluli proti Ameriki iz kake angleške luke in bili že celih 14 dni na morju. Ko so tako po 14 dneh vožnje stali na krovu in gledali po morju, so vsi srečni v daljavi zagledali obrise suhe zemlje. Bili so srečni in veseli, ker so bili prepričani, da se bližajo Ameriki in da je sedaj konec njihovih muk. Kako kruto so morali biti razočarani, ko so zvedeli, da gledajo pred seboj še vedno obalo Irske, kjer so se prav blizu že pred 14 dnevi vkrcali.

Lastniki ladij se tedaj niso toliko brigali za popotnike, kakor se brigajo danes. Popotniki so se pač morali pretolči med vožnjo, kakor so vedeli in znali. Kdor je dobil vozni listek na kak parnik Cunardove družbe, je dobil zraven tudi navodilo, ki se je takole glasilo: »Samo po sebi

je razumljivo, da je na popotovanju več dni blagostanje popotnikov odvisno od tega, kako si drug drugemu med seboj pomagajo in se podpirajo. Zato pričakujemo, da bodo popotniki tale določila in predloge sprejeli z veselo vdanostjo. Če v marsičem ne bi ustrezali nazorom, navadam in željam posameznikov, vendar ne smete pozabiti, da smo jih sestavili z ozirom na udobnost vseh.« Na parniku so prodajali vino in žganje. Prodajalna vina in žganja je bila odprta zjutraj ob 6, zvečer ob 11 pa so jo zaprli. Popotniki bogatih razredov so opoldne sedli h kosilu, ki je trajalo do 1, ob 4 so imeli obed, ob pol 8 zvečer pa čaj. Kdor je bil pa še lačen, si je ob 10 zvečer še lahko naročil večerjo.

Psi in ženske pa so bili v tistih časih na čez-oceanskih ladjah brez dvoma nezaželeni gosti. Tem je bilo prepovedano hoditi po sprednjem krovu. Ženske popotnice so morale vrhu tega navsezgodaj vstajati, ko so moški popotniki medtem še lahko dolgo spali. Veljala je namreč tedaj posebna določba, da je treba kabine, kjer prebivajo ženske, pospraviti in počistiti že pred zajtrkom. In to se je začelo že ob 5 zjutraj.

Iz teh kratkih opisov lahko spoznamo, kako naporno je bilo včasih potovati v Ameriko in kaka igrača je to popotovanje danes.

Če hočete vedeti...

Najbolj dragocena krona na svetu je indijska cesarska krona, v katero je vdelanih 6200 diamantov ter je veljala 60.000 funtov šterlingov.

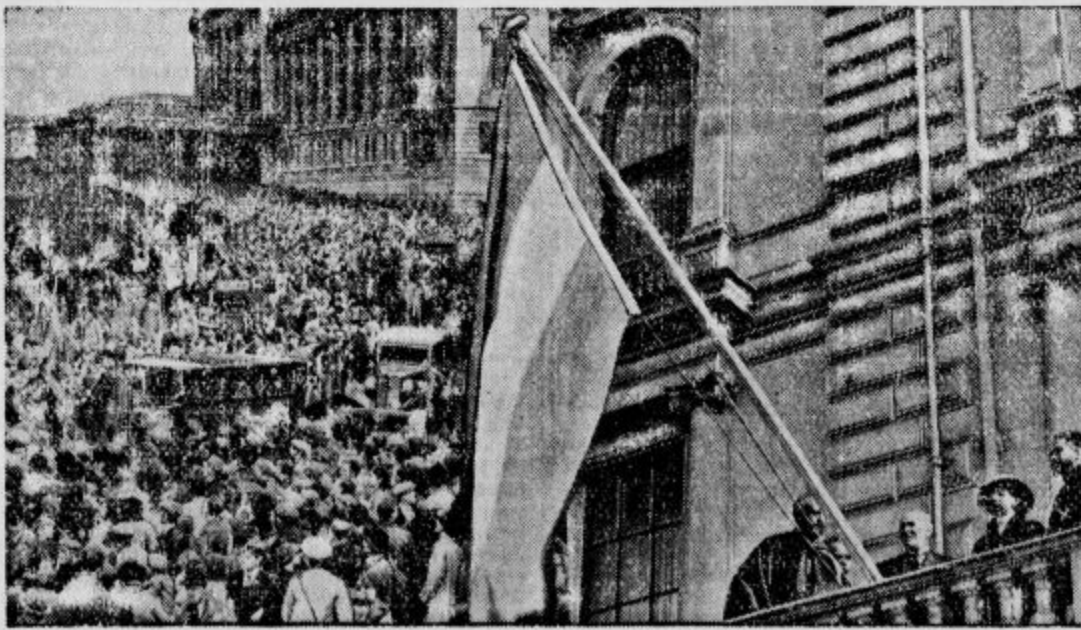
Vsako uro lovci na svetu ubijejo 35.000 kožuharjev, da potem njihove kože predelajo za kožuhovino.

V newyorških bankah je bajc založenih 50 milijonov dolarjev, katerih lastniki so izginili in se ne oglašijo več.

V Kaliforniji so ugotovili, da jajca najbolje ohranijo, če jih dobro zavijejo v karton iz povosčenega papirja.

Otroško gledanje. »Mamica, zakaj pa ima tisti veliki otrok tam v vozičku brke in brado?«

Abesinski cesar v Londonu. Abesinski cesar Haile Selasie je prišel v London in se je nastanil v hiši zraven abesinskega poslanstva. Na sliki na levi vidimo veliko množico ljudstva, med katero je mnogo črnec, ki je pričakovala neguša na londonski postaji. Na desni na vidimo neguša z njegovo družino na balkonu abesinskega poslanstva. Princezinja Cahaji se pred mikrofonom zahvaljuje za sprejem.

Triumfalni sprejem maršala Badoglia v Rimu.

Sport

Lahkoatletika pri katoliški olimpijadi na Dunaju

Lahka atletika zavzema poleg orodne telovadbe pri katoliški olimpijadi, ki se vrši v dunajskem stadionu v času od 12. do 14. junija t. l., največ časa. V petek dne 12. junija se prične tekme. Kot prva lahkoatletika točka bo lahkoatletski petboj, ki obstoji iz teka na 100 in 400 m, iz skoka v daljavo in višino ter iz meta kopja. Za tekmovalce moštev so potrebni trije telovadci iz ene države. V tej tekmi bodo zelo nevarni Avstrijci, katerim se bodo tesno približali Švicarji, Francozi in Čehi. Ob 10. prične predteki na 100 m. Kakor sedaj izgleda, pridejo v finale Geisinger (Švica), Kubiček (Českoslovaška) ter Kubista, Zangerl, Klass in Gartner (vsi Avstrija). Nato bo metanje kroglice. Tu je favorit Avstrijec Wotapek, ki jo meče nad 14 m. Ob 11. prične skakanje v višino. Izid je pri tej disciplini popolnoma neizvesten, kajti mnogo je skakalcev, ki skačejo nad 1,75 m. Popoldne pa prične prvi del desetboja. Največji nasprotniki bodo v avstrijski in švicarski reprezentanci. Istosčasno se vrše tudi lahkoatletske discipline mešanega desetboja. Tekmovanja v posameznih disciplinah se nadaljujejo s skokom v daljavo. Tu zna zmagati Švicar Romerio, ki skače nad 7 m. V skoku s palico je favorit Avstrijec Haunzwickl, ki je pri izbirnih tekmovanjih za berlinsko olimpijado skočil 3,80 m. Nato sledijo teki na 110 m čez zapreke, na 400 m in na 1500 m. Največja borba se bo predvidoma razvila na 400 m. Na 1500 m pa je Avstrijec Fischerju zmaga skoraj zagotovljena.

V soboto se nadaljuje drugi del desetboja, zatem pa posamezne discipline: troskok, 400 m zapreke, 800 m, 200 m, disk in kopje. Zlasti pri slednjih štirih panogah se pričakujejo dobri rezultati. Popoldne istega dne je meddržavni dvomatch med Švico in Avstrijo. Tudi tu ima Avstrija večje izglede na zmago.

V nedeljo, na drugi dan, pa bodo poleg drugih točk na programu: finale na 100 m, 3000 m in švedska štafeta.

Slovesna otvoritev stadiona

Pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Svečana otvoritev Stadiona Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Viteškega Zedinitelja v Murski Soboti po SK Muri dne 28. junija 1936, združena z propagandno štafeto skozi mesto in lahkoatletskim meetingom na stadionu.

SK Mura v Murski Soboti odprla svečano v nedeljo 28. junija 1936 Stadion Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja z propagandno štafeto skozi Mursko Sobotu s štartom ob 11.30 dopoldne. Proga vodi po mestnih ulicah, je dolga 1000 m, in je razdeljena na osem prog po 125 m. Popoldne ob 14.30 priredi na Stadionu propagandni meeting lahkoatletov kot prireditev po dolžnosti. Pravico nastopa imajo vsi verifikirani in neverifikirani atleti klubov, članov JLZ. Prijave z priloženo prijavnino 5 Din za točko in osebo ter 15 Din za moštvo je poslali najkasneje do 21. junija ob 12 na naslov: Tručl Ciril, Banovinska bolnišnica. Naknadne prijave in prijave brez prijavnine se ne bodo vpoštevale. Nagrade: pri 5 tekmovalcih: prvi kolajno in drugi priznanico, pri več, kakor 5 tekmovalcih: prvi kolajno, drugi in tretji priznanico. Isto velja tudi za moštva. Člani nagrajenih moštev dobijo tudi priznanice. Tekmovanje se vrši na tekašči, dolgem 380 m, pokritem z ugaski, ki ima štiri nedvignjene zavoje; tekovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLZ.

Program in vrstni red tekmovanja je naslednji: 1. tek 100 m sen., 2. skok v višino z zaletom sen., 3. tek 400 m sen., 4. met diska sen., 5. skok v daljavo z zaletom sen., 6. tek 1500 m sen., 7. met kroglice sen., 8. tek 100 m jun. C., 9. štafeta, švedska 400x500x200x100 mejrov.

Občni zbor SK Svobode

Vsem, ki se količkaj zanimajo za naš šport, je še dobro v spominu bivša stara ljubljanska Svoboda, ki je po fuziji z našim ligašem ASK Primorjem, prenehala ogrožati položaje najboljših slovenskih klubov. S prenehanjem bivše Svobode pa se je pojavila na zelenem polju nova, mlada Svoboda, sestojajoča iz bivših idealnih Svobodasov, ki jim je ljubezen do svojega delavskega kluba več, kot pa igraanje v ligi. Posebno pa se je oklenila z članom kluba mladina, kateri polaga klub največjo pažnjo. Ze danes se je poslavlilo v bok našim najbolj znanim klubom tako, da rezultati ter volja i elan dečkov daje upanje, da bo nova Svoboda vredna naslednica stare Svobode. Napredek sicer precej onemogoča to, da klub nima lastnega igrišča, toda upamo, da se bodo tudi razmere časa izboljšale in bodo tudi delavskemu športu šli merodajni krogi bolj na roko. Vsi vodilni delavski klubi v državi imajo svoja igrišča, tako Beograd, Zagreb, Sarajevo, Split in tudi povsod v dravski banovini, n. pr. Maribor, Celje, itd., dočim je Ljubljana brez njega. Vse razumeva-

nje pa je pokazal ASK Primorje, ki nudi klubu igrišče in ostale ugodnosti, za kar se mu odbor in članstvo iskreno zahvaljuje.

Na klubovem obnem zboru dne 29. maja t. l., ki je konstatiral velik napredek kluba, je bil ob ogromni udeležbi in navdušenju članstva izvoljen sledeči odbor: Častni predsednik dr. Milan Korin; predsednik Jugovec Franjo; podpredsednik Galof Albin; tajnik I Fain Ciril; tajnik II Bačak Ladi; bla-

gajnik I Salamon Karl; blagajnik II Skapin Rajko; načelnik Logar Stane; odborniki: Kralj, Malovrh, Strukelj, Strekelj, Jakše, Kamnikar, aZnoskar; nadzorstvo: Gogala, Sinkule, Rihter.

SK Slovan, Danes dne 9. t. m. ob 18. uri obvisen trening vsega nogometnega moštva, nakar se vrši važen sestanek vseh igralcev na igrišču.

SK Slovan, Danes dne 9. t. m. ob v gostilni Krusi izredna seja glavnega odbora. Ta izredna seja je

zelo važna, vsled česar naj se je veli odborniki skrajno udeležijo.

CELJSKI SPORT

ISSK Maribor : SK Olimp 3:1 (2:0). V nedeljo popoldne se je odigrala na igrišču SK Olimpa v Gaberju prijateljska nogometna tekma med ISSK Mariborom in SK Olimpom, v kateri je Maribor sigurno zmagal z navedenim rezultatom.

Zahvala

Za številne izraze sočutja, osebnih in pismenih, ki smo jih prejeli ob prebriski izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in brata, gospoda

Josipa Kunstel

veletrgovca in posestnika

za cvetje in prekrasne vence, za mnogoštevilno spremstvo na pokojnikovi zadnji poti, se prav toplo zahvalujemo. Zlasti smo dolžni zahvalo hujajšnji prečastiti duhovščini in samostanu Cistercijanov v Šišni za asistenco pri pogrebu, Sokolskemu društvu za častno stražo, njegovemu pevskeemu zboru ter hujajšnjemu Godbenemu društvu za ganljive žalostinke, gasilskim četam Vrhnika, Stara Vrhnika, Verd za udeležbo, g. Franiu Skvarču za lepi poslovljni govor v imenu nameščencev trdnice, narodnemu poslancu g. mag. pharm. Stanku Hočevarju za poslovljni govor ter g. dr. Franu Sabcu, hišnemu zdravniku, za ves trud in vso skrb, izkazano blagopok. med dolgoletno boleznijo

Vrhnika, dne 2. junija 1936.

Žalujoči ostali

Tužnega srca naznanjamo, da nas je danes za vedno zapustila naša srčno ljubljena hčerka, sestra in svakinja, gospodična

Poldka Pečjak

hči trgovca in gostilničarja

po težki bolezni, v svojem 30. letu, večkrat predvidena s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek, dne 8. t. m. ob desetih predpoldne iz hiše žalosti na farno toplotiško pokopališče.

Sv. maše se bodo opravile v več cerkvah.

Toplice, dne 6. junija 1936.

Zalujoči starši

Adolf in Leopoldina Pečjak,

sestra Angela poročena Barbič,

svak Albin Barbič.

JAVLJAMO, DA JE DANES ZJUTRAJ UMRL NAŠ NEPOZABNI SOPROG IN SKRBNI OČE, GOSPOD

ALOJZIJ LILLEG

POSESTNIK IN BIVŠI TRGOVEC V LJUBLJANI

ZEMSKI OSTANKI DRAGEGA POKOJNIKA SE BODO PREPELJALI V SREDO, DNE 10. JUNIJA 1936 OB DEVETIH DOPOLDNE IZ HISE ZALOSTI, BLEIWEISOVA CESTA 25, NA POKOPALIŠČE PRI SV. KRIZU.

LJUBLJANA, DNE 8. JUNIJA 1936.

KATARINA LILLEG, SOPROGA, DR. MILAN LILLEG, SIN. MARICA HACIN, HČERKA, MARA LILLEG ROJ. PAPEZ, SINHA, DR. JOSIP HACIN, ZET. KATARINA IN VERA LILLEG, VNUKINJI.

BREZ POSEBNEGA OBVESTILA

L. Ganghofer:

106

Grad Hubertus

Roman

Zenin je v svoji rastoči zlovolji segal vedno čezte po kozarcu. Stegnil je roko čez mizo in pockukal Zaunerico za rokav: »Kaj pravite, tašča, vaša — moja Lizika se ne ozira kaj pride po meni! To me grize!«

»Pusti ji danes veselje!« je odgovorila Zaunerica nejevoljno. »Tvoja je za vse življenje. Tudi ti boš dobil svoj delež.«

Zenin je pokimal in sedel spet potrpežljivo na svojem samotnem prostoru. Ko je pa minila ura za uro, ne da bi Lizika zapustila plesišče, je Andrej končno vstal, poiskal nevestico in rekel: »Zenica, kaj je s teboj? Zakaj te ni nič k meni? Prva oseba sem danes vendar jaz!«

Lizika je odgovorila tako, da je mladi Pointner prebledel. S svojega medvedjo šapo se je jekleno trdo oklenil drobnega nevestinega zapetja, potegnili ženo kljub njenemu upiranju k mizi in jo posadil trdo k sebi. Zaunerica se je zaradi te »neotesane nasilnosti« ujedala, moister Boštian se je s svojo steklenico otožno umaknil v posebno sobico, da bi mu tega ne bilo treba več gledati, in gosposka Lizika je jokala od jeze. Ko je postni praktikant, ki mu je obljubila prihodnji ples, terjal svojo pravico, je dejal ženini grobo: »Nič! Moja Lizika ostane pri meni! Danes mi ne bo pogreval drugi jedi. Danes kuham sami.«

Toda s tem je izbil sodu dno. Postni praktikant ni molčal in sporekla sta se. Nekaj fantov je med smehom vseh gostov zapelo učinkovito zbadljivo, ženina je zagnal pevcu kozarec v glavo, in že je bilo vse sredi krvavega tepeža. Pri tem plesu je bil pa Pointnerjev Andrej neprekosljivo moister. Počistil je plesišče tako korenito, da so ostali v prostoru samo godci, razen kontrabasista, ki je stal ob

strani pri odru, in ga je Andrej po pomoti z drugimi vred pometel iz sobe. Ko je godec ogledoval svoje polomljeno glasbilo, je menil: »Kdor bi bil dovolj spreten, bi si utegnil iz mojega basa napraviti še vedno škafličico za vžigalice.«

Godci, ki so plazili tega čiščenja srečno ušli, so morali zaigrati veselo koračnico. In med bučnimi zvoki godbe so pospremili vsi svati, kolikor jim je bil Andrej vendarle prizanesel, zmagovalca ženina in uporno ženico v paradiž niune mrtve sreče.

31. poglavje.

Na vernih duš dan je zapadel prvi sneg vaske strehe, dočim ga je bilo v gorah že do kolena.

France je ostal v vili Tram, da bi stražil orlo dvojico. Sredi novembra ga je grof Egge brezovjavo vprašal s Sibinjo: »Ali sta še tam?« Stiri tedne kasneje je prejel isto vprašanje iz Banata, kamor je bil grof Egge odpotoval na medvedji lov.

Na božično biljo je vrtničasto metlo, ko se je France napotil proti domu v dolino.

V parku na Hubertovem je bila bela tišina. Ozke gazi so vodile po debelem snegu. Na gradu so bile zaprte vse naokne, po zidovih ni bilo zelenjega rogovja. Orlija kletka v brestnem dreveredu je bila prazna in sneg se je na debelo obešal po rešetkah — poletni prebivalci kletke so prezimovali v kolnici.

Za Franceta so napočili trdi tedni. Krmljenje divjadi, pripravljane in nastavljanje pasti kunam in lisicam je trajalo, da je bil od jutra do večera na nogah. Res je bil grof Egge namesto Patscheiderja in Schipperja sprejel v službo dva nova lovca, toda oba sta morala revir šele spoznati. Preden jima je smel France prepustiti nekaj svojega dela. In vsak drugi teden se je napotil po debelem snegu proti vili Tram, da bi nastavljal orlova novo vabo.

Se vsako zimo je France iste napore prestal zdrav in med smehom. Tpkrat se je njegov obraz tako zožil, njegova postava tako zmedlela, da ni bilo za Horneggerico skrbi ne konca ne kraja.

Zadnji teden v marcu je zabučal jug. Po vseh sončnih rebrih je skopnel sneg, in velika divjad je zapuščala — lovca znak pomladi — svoja krmilca in se pomikala proti planinam.

France se je naselil spet v vili Tram. Svoje tihe otočnosti se pa tudi tu gori ni mogel znebiti, čeprav mu delo ni dovoljevalo, da bi se vdajal brezplodnemu tuhtanju. Tovarišu, s katerim sta imela skupno ležišče na senu, je naročil, naj čuva okrožje, sam je bil od prve zore do poznega večera na nogah, da bi stražil oba orla v stenah, ali pa, da bi globoko v gozdu doganjal, kje bodo peli divji petelin.

V prvem tednu meseca maja mu je poslal Moser listič s sporočilom: »Jutri pride milostljivi gospod grof, hoče te imeti takoj, je telefoniral. Ob desetih pride, da boš pri roki, drugače bo treskalo — tvoj ljubi Moser.« France se je napotil takoj proti domu in bil v pravem času na Hubertovem. Grad je kazal že pomladansko lice. Po zidovih je viselo rogovje, vodomet je žuborel, stebila vrtnic so bila vzravnana in v brestnem drevoredu, že nežno zelenem, je sedelo vseh petero orlov za rešetkami. Eden je žaloval. Glavo je stiskal med perotnice, sedel mirno na prečki in se ščeperil, kakor bi mu ne bilo več udobno v koči.

Moser, ki je ptiče baš krmil, je dejal Francetu: »Kar misliti si ne morem, kaj je orlu. Kakor začarano je. Saj nisem babjeveren, a nekaj se bo spet zgodilo v hiši. In nič dobrega.« Moser je umolknil, kajti s ceste se je oglasilo drdranje voza.

Konji, ki jim je peket kopit duši mehki pesek, so pritekli dirkoma po drevoredu. Z rdeče obrobjeno panterko kočuhovino čez kolena, je sedel grof Egge sam na odprtem koleslju. Nosil je temnozeleno lovsko obleko z usnjenimi gumbi, nov, siv havelok in svoj stari, zmečkani klobuk, z močnim šopom čaplinjih peres za trakom; uplenil jih je bil pozimi ob spodnji Donavi.

France je stekel vozu nasproti. »Pozdravljeni gospod grof in na lovsko srečo doma.« Toda od srca se je prestrašil, ko je videl

gospodov obraz od blizu. Bil je prsteno bled kakor od dežja preprano seno, usta so bila bridko skremžena, poteze bolj zaostrene, globoko ležeče oči so se svetile mrzlično.

Grof Egge je upognjen in z malo trdo nogo stopil z voza. Za lovčev pozdrav se ni zahvalil. Prva beseda je bilo vprašanje: »Kaj delata orla?«

»Gnezdita pri nas.«

Grof Egge se je počasi vzravnal in njegove ohlapne poteze so se vzburjeno napele. Položil je roko Francetu na ramo, težko zasopel in se nasmešnil. Ne da bi le črnil, je obstal, ko sta ga pozdravila Fric in Moser, in je krenil nato v grad. Najprej je odprl vrata v rogovljo sobo in se ozrl po stenah, nato je odšel v jedilnico, kjer so mu bili pripravili zajtrk. Poleg krožnika so ležala pisma, ki so došla zadnje dni s pošto.

»Poklič! Horneggerja!« je ukazal grof Egge Fricu, ki mu je stregel pri zajtrku.

France je moral sesti za mizo in pripovedovati, kaj se je dogodilo novega čez zimo. Grof Egge je pri tem jedel in odpiral pisma. Med njimi je bilo neko zapoznelo z računom za »trakove z zlatimi črkami«.

Obraz grofa Eggeja se je spačil in jezno je zagnal zmečkani list pod mizo. »Ali ne bo nikoli konca. Mir hočem. Mir!« Z rokami se je prijel za glavo in dejal čez čas proti Francetu: »Pripoveduj dalje. Kdaj si odšel v koč?«

»Desetega aprila, gospod grof. In sem si takoj mislil, da morata orla gnezditi. Samice ni bilo videti nikjer, in ves čas je krožil samo manjši samec. Od predvečera letata spet oba. Mladici so se morali že izleči.«

Grof Egge se je pomiril. »Kje imata gnezdo?«

»Nisem ga še našel, gospod grof,« je odgovoril France malo lušno.

»Kaj? Gnezda nisi našel?« Na čelu grofa Eggeja se je zbirala nevihta.

»Zal mi ni bilo nobene poti. Ali najti ga le nisem mogel.«

»Schipper ga bo že našel. Ali staviš?«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žensitovanski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pletiva vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Perfektno frizerko
sprejem. - Ponudbe na M. Drexler, Ruska cesta št. 3, Maribor. (b)

Prodajalko
sprejem. takoj. Hrano in stanovanje v hiši. Oglašiti se je: Ljubljana, Celovška cesta 68. (b)

Natakarica
pridna in sposobna prevzeti vrt, dobi takoj službo pri »Levu«. (b)

Obrt

Viktor Žvegelj, slikarstvo in pleskarstvo. Cojzova cesta 1, se nadalje priporoča svojim cenjenim strankam. (t)

Stanovanja

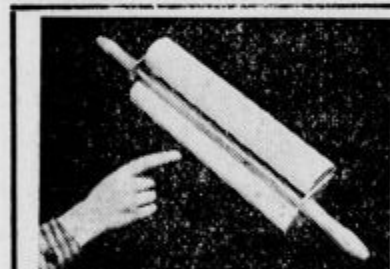
ISČEJO:
Stanovanje
komfortno, 3 do 4 sobe - išeče višji oficir blizu centra za 15. junij 1936. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 8340. (c)

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
prenovljeno, s kopalnico in verando, oddam takoj ali julija. Naslov v upr. »Slovenca« št. 8462. (c)

Obiskovalcem velesejma!

Ker letos ne razstavljam na velesejmu, zato prosim, da vsi tisti, kateri me želite posetiti, obiščete mojo stalno založbo pohištva v St. Vidu nad Ljubljano

Andrej Kregar
Št. Vid nad Ljubljano (Slovenija)

To je zakonito zaščiten »Valjar« za valjanje testa, ki ga uporablja sodobna praktična gospodinja z odličnim uspehom. Valjar je zelo okusno izdelan, kovinasti deli so kromirani, les je la javor. Imamo tudi razne stolice. Cenik pošiljamo na zahtevo brezplačno.

Lesna industrija in tvornica stolov
Teharje pri Celju

Denar

Bančno kom. zavod
MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Obavlja vse denar. posle
vnovčuje najboljše terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. - Alojzij Planinšek, agent, bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/I. Telef. 35-10. Znamko za odgovor. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10.

Državna uradnica
prosi dobro osebo za posojilo 2.500 Din proti obrestim. Oglašiti se je pod »Sigurna vrnitev« št. 8465 upravi »Slovenca«. (d)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, uvelir, Ljubljana Wolfova alica št. 3.

Kostanjev les
ali gozd kupuje Rigler, Pragersko. (t)

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaj, če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico (a)

Parcele
ob progi poleg Dunajske ceste po 500, 1000 ali pa 2000 m² naproday proti gotovini. Kaiser, Ljubljana, Groharjeva 8. (p)

LETUVIŠČA

Hotel „Troha“ Bled
Znatno znižane cene, vsak večer zabava. Sebe že od 10 Din naprej, dijaki, trg. potniki samo 5 Din. Porcija rib samo 10 Din. Postreži po velikosti. Dosednevni abonma samo 440 Din inkl. vse takse.

Prodamo

Notavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (t)

Izredna prilika!

Zaradi popolne izpraznitve skladišča odprodajam poleg drugih železninskih predmetov po znatno nižjih cenah:
Dvoredne ličnike - Doppelbobl od 42-51 mm po Din 45.-
Kosmate - Schroppbobl od 30-33 mm po Din 25.-
Ličnike - Schlethbobl od 42-48 mm po Din 30.-
Spehalniki - Rauhbankbobl 60 mm po Din 100.-

Stanko Florjancič
selesnina, Ljubljana Resljeva 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče

I. a češnje

trde, debele, črne, bele in rdeče, kilogram 3.25 do 3.50 Din, kosarice po 35 kg, franko voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla (Bosna). (t)

Buret svila

po 16 Din naproday pri Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15.

Kolesa

kromirana in ponikljana, nemški fabrikat, po 750 Din. Nova trgovina, Tyrseva cesta 36. (t)

Vsa letna oblačila,

lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14.

Restavracija

v bližini glavnega kolodvora v Ljubljani, dobro vpetljana, z letnim prometom 280 hl vina, naproday. Resni kupci naj se javijo v upravi Slovenca pod: »Sigurna bodočnost« št. 8469. (t)

Moderni izletni avtobusi
najceneje Jošt, Zrinjskega 7, telef. 38-79. (t)

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Zahvala

Za vse sočustvovanje ob prebridki izgubi ljubljene mamice in žene

Jurjevčič Marije

izrekamo prav vsem najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 6. junija 1936.

Franc Jurjevčič, soprog, otroci in ostalo sorodstvo.

Umrli je

Stenovec Niko

dijak III. razreda realne gimnazije previden s sv. zakramenti, dne 7. junija 1936.

Pogreb bo v torek, dne 9. junija ob 4 popoldne v Domžalah.

Domžale, dne 9. junija 1936.

Zalujoči ostali.

Vsemogočni je poklical k sebi, dne 8. junija našo predrago mater in ženo

Marijo Komauer

vдово po slaščičarskem mojstru.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 10. junija ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

Celje, dne 8. junija 1936.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za mnoge dokaze sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nepozabne mame, stare mame in tašče

Ane Siiligoj roj. Koniedic

ki je umrla 31. maja t. l., se vsem najpristrajše zahvalujemo. Posebej izrekamo globoko zahvalo preč. gospodu župniku Vršču za lepe in ganljive besede ob odprtem grobu, cerkvenemu pevskemu zboru za ganljive žalostinke in vsem darovalcem vencev in krasnega cvetja, kakor tudi vsem, ki so spremili predrago na njeni zadnji poti.

Marija Snežna, dne 5. junija 1936.

Zalujoči ostali.

Vsemogočnemu je dopadlo, da je poklical v boljše življenje, previdnega s tolažili svete vere, po dolgem trpljenju, našega nad vse ljubljenega sina, brata in strica

Jereba Joškota

diplomiranega tehnika

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil dne 9. t. m. ob 8.30 popoldne iz bolnišnice.

Ljubljana, dne 8. junija 1936.

Zalujoči starši Jože in Agneza, brat Stane, dipl. jurist, sestra Ana, gost. in Mara por. Končar, zet Končar Jože, kontrolor, in nečaki.

Tinček in Tonček kot detektiva

76.

Skrivnostna stvar.

Ko je krotitelj pobesnelega leva brez najmanjšega truda ukrotil, je zakričal za bežečima dečkoma:
»Heja hoj, dečka, kam pa bežita? Ali nočeta nagrade? Pet sto mark sta pošteno zaslužila!«
Tinček in Tonček pa se nista zmenila za njegove klice. Bežala sta kot veter.

Komaj dobrih deset minut nato je dečkoma zastavil pot debel stražnik in se jima prijazno nasmehnil:

»I, kam se vama pa tako mudi? Ali morda vidva vesta, kje bi iztaknil dva vrla in hrabra dečka, ki sta ulovila pobeglega leva in ga pripeljala nazaj v cirkus? V cirkusu imajo namreč pripravljeno nagrado, ki je bila razpisana za onega, ki ulovi leva.«

Dečka sta debelo zijala v stražnika. Vsa stvar se jima je zdela od sile čudna in skrivnostna.

»Nak, midva tistih dveh dečkov ne poznavam,« je slednjič odkimal Tinček in nadaljeval s Tončkom pot.

»Ali ti razumeš vse to?« je spotoma Tonček pobaral prijatelja. »Komaj dobrih deset minut je od tega, kar naju je lev zasledoval, zdaj pa pravi stražnik, da sta ga ujela dva dečka. No, ta dva dečka bi jaz rad poznal!«

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani smrti našega ljubljenega soproga, očeta, brata in svaka, gospoda

Antona Graparja

kakor tudi za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem počem vsem najtolepeje zahvalujemo. Prav posebej č. duhovščini, zdravniku g. dr. Igličarju za njegovo požrtvovalnost, nadalje pevskemu društvu »Grafika« za lepe žalostinke; godbi Prosvet. društva Vič; Obsmrtnemu podpornemu društvu Vič in vsem sorodnikom, prijateljem, stanovskim tovarišem, znancem in vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, ter dragega pokojnika spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti. Bog plačaj vsem! — Sv. maša zadušnica se bo darovala v sredo 9. junija v farni cerkvi na Glincah ob 6. uri zjutraj.

Glinca, 7. junija 1936.

Grapar Marija in Stane.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani

sporočajo žalostno vest, da je umrl član upravnega odbora, gospod

Alojzij Lilleg

posestnik in bivši veletrgovec v Ljubljani

Dragega pokojnika bomo ohranili v častnem spominu!

Ljubljana, dne 8. junija 1936.

Upravni odbor